JURNALUL® S.F.

Nr. 40 Săptămînal de science-fiction ■ 16 pagini ■ 75 lei

Integral SERGE BRUSSOLO

- Interviu în exclusivitate
- Copiii lui Proteu
- OFF

Interviu (imaginar) în exclusivitate cu
Serge Brussolo

1 – O întrebare tradiţională: te poţi prezenta cititorilor care nu-ţi cunosc opera?

SB – Am împlinit 42 de ani şi tocmai îmi scriu cel de -al 56-lea roman.

1 – Cum ai ajuns la sf?

SB – Ei bine, nici eu nu ştiu. S-a întîmplat pe nesimţite. Fac parte dintre acei scriitori de sf care nu-l citesc niciodată. Cînd eram puşti am citit pe cîţiva clasici, „Cronici marţiene", de exemplu, dar pot fi numărate pe degete. Nu e un lucru chiar atît de rău, poate că e chiar mai bine.

1 – Dar la început, erai conştient ce scrii?

SB – Nu. La început scriam texte inclasabile, apropiate de fantastic şi de sf, fără a fi totuşi una sau alta, ceea ce mi-a pus multe probleme în a demara pentru că, pe atunci, barierele dintre genuri, criteriile, erau extrem de rigide. De-atunci au mai evoluat totuşi... Mi-am publicat primul text în 1972, la începutul New Wave-ului. Era „Evadatul", republicat acum cîţiva ani.

1 – Consideri scrisul mai mult o profesiune potenţială decît un hobby sau nu?

SB – Pentru mine n-a fost niciodată un hobby. Dar a trăi de pe urma condeiului era ceva cu greu de închipuit pe atunci. Pe atunci scrisul era pentru mine o necesitate existenţială, o nevoie viscerală devenind din ce în ce mai puternică, foarte distructivă. O dată studiile terminate, această nevoie a devenit o obsesie. Era grav pentru că la urma urmei era ceva de genul „publică sau crapă"! Publicarea lui „Funnyway" la Denoel m-a smuls dintr-un trecut întunecat...

2 – Ce făceai înainte de a deveni un autor profesionist?

SB – Am făcut cîte puţin din toate; mai întîi studii care mă destinau mai degrabă să predau sau să lucrez într-o facultate, chestii de-astea, dar după ce am luat un oarecare număr de diplome, mi-am dat sema că n-aveam nici un chef să continui pe calea aceasta, că eram mai ales atras de scris şi că aceste profesii n-aveau să-mi lase aproape deloc timp pentru scris. Mi-am spus că trebuia să încerc să scriu supravieţuind şi mi-am oprit studiile. N-aveam bani, n-aveam slujbă, aventură totală. Am început prin a face mici treburi, toate cele ce se pot imagina, timp de una sau două zile pe săptămînă. Asta îmi lăsa mult timp, dar în contrapartidă nu-mi furniza decît minimum vital, trăiam într-o cămăruţă fără apă care abia avea opt metri pătraţi. Dar eram destul de satisfăcut în măsura în care pentru prima dată puteam scrie din plin. Am trăit astfel un număr destul de mare de ani, încercînd să plasez textele ce aveau să compună mult mai tîrziu „Vue en coupe d'une ville malade", dar fără succes pentru că sf-ul era puţin rămas în urmă şi, în plus, revistele, din cauza personalităţii redactorului şef nu publicau decît acelaşi tip de povestire, nu funcţionau decît cu o

JURNALUL® S.F.

Editat de: INTACT

Colectivul de redacţie:

Adrian BĂNUŢĂ *(Redactor şef)*,
Număr realizat de:
Ionuţ BĂNUŢĂ,
Mara POPA *(Redactori)*

Adresa redacţiei:

Şos. Bucureşti-Ploieşti 25-27; sector 1,
Bucureşti tel. fax . 3.12.71.35;

optica anume; Ikjiu şi ceea ce făceam eu nu se potrivea în general cu ea. Aşa încît m-am îndreptat spre revistele de amatori şi semi-profesioniste: L'Aube enclavee, Piranha, Espace-temps... Ele m-au ajutat sa supravieţuiesc moral, să nu-mi păstrez textele în sertar. Apoi am auzit vorbindu-se de antologia lui Philippe Curval, „Futurs au present" şi i-am trimis o nuvelă fără a spera prea mult. În cele din urmă „Runnyway" a fost acceptată, a apărut, a fost foarte bine primita şi a fost premiată. Din acel moment unele persoane şi-au dat seama că exist. M-am simţit încurajat, dar a trebuit să merg din uşă în uşă cu manuscrisele timp de încă un an. În acelaşi timp Denoel, mi-a propus sa-i prezint o culegere de povestiri şi le-am trimis toate nuvelele de care dispuneam. Le-au luat pe toate, cu excepţia uneia (care a apărut ulterior, totuşi) şi le-au publicat. Pornind din acel moment totul a început să meargă foarte repede, mi-au fost facute alte propuneri, am încetat mersul în gol şi maşina a pornit.

2 – Scriai de mult în momentul în care ai început să oferi primele tale nuvele?

SB – Da, bineînţeles. Scriu de pe vremea copilariei, ca mulţi alţi oameni. În cazul meu era, practic, o maladie congenitală. Dar am început cu adevărat să lucrez serios în adolescenţă, pe la 16/17 ani. Nereuşind să public căutam derivate (în special desenul), dar în realitate eram deja, foarte atras de roman. Pe atunci scriam mai ales policieruri, n-aveam o cultura sf. Fusesem crescut într-o atmosferă de policieruri şi aventură, dar toate textele pe care le produceam erau destul de bizare şi cum erau marcate de semnul straniului am fost sfătuit să mă îndrept către oamenii care încercau să promoveze în Franţa un sf diferit de cel existent în anii '50. De atunci am alunecat lent, dar sigur spre sf, şi într-un mod total inconştient. La început, aveam tendinţa de a accentua partea de straniu, dar de cînd am început să public n-o mai fac de loc.

2 – Cînd se pronunţă în faţa ta cuvintele „intrigă", „psihologie", cum reacţionezi?

SB – Întotdeauna sînt tentat să citez celebra frază a lui Miller din „Sexus" **„Ceea ce-i trebuia era pierderea totală a şirului. Oamenii erau sătui de chestii cu intrigi şi personaje. Viaţa e făcută din intrigă şi personaje?** Noţiunea de intrigă, de „poveste", mi se pare extrem de naivă. Marii universitari s-au amuzat arătîndu-ne că istorisim mereu aceleaşi poveşti din negura timpului şi pînă în prezent, punînd cap la cap o **patchwork** de secvenţe repertoriate, stereotipe. Deci nu intriga e importantă, ci ceea ce este în jurul ei. Cu atît mai rău pentru cei ce se încăpăţînează să creadă contrariul şi sînt grevaţi de o anumită miopie. În plus trăim într-o epocă în care totul se bazează pe şocul imaginii. Se tinde spre anecdote din ce în ce mai despovărate; ceea ce contează e atmosfera. Chiar la cinema, spectatorul aşteaptă o maree de senzaţii, povestea istorisită este mai mult decît secundară. E aproape ca o ramă care înconjoară un tablou. Se priveşte tabloul, nu cadrul. Visul meu e să evoluez spre naraţiuni din ce în ce mai dezgolite, de dramatizate. Visez la o cronică etnologică imaginară de zi cu zi, fără conflicte umflate artificial. Ceea ce nu e posibil la ora actuală. Cît despre psihologie, după părerea mea, nu se regăseşte în personaje, ci în lumină, în obiecte, în raportul dintre lucruri,. Există o psihologie a „comportamentului"; văzută din exterior, încă o dată: ca la cinema, starea psihologică a unui personaj trebuie dedusă dintr-un decor, din atmosferă. Nu pot suporta monologul interior. Eu fac o transcriere simbolistă a stărilor emoţionale şi această transcriere trebuie să fie reflectată de obiectele care înconjoară fiinţele. Decorul, în textele mele, funcţionează ca o suită de hieroglife, posedă întregul secret al lucrurilor. Dac-aş putea realiza un roman fără personaje aş face-o cu dragă inimă. Psihologia naivă, sentimentală, mă scîrbeşte. Dacă oamenii vor să plîngă, există colecţii specializate pentru asta! Cred că spun mult mai mult descriind apartenenţa unui personaj sau apropierea lui fetişistă de un obiect sau altul, ceea ce ţine locul unei lungi disertaţii despre stările sale sufleteşti. Cîndva asta se numea „behaviorism". Tot ceea ce fac este vizual. Cititorul trebuie să ştie să privească, să ştie cum să devină privitor şi privit. Detest interiorizarea dezmăţată aşa cum se prelinge din unele romane de Literatură Generală.

Autoportret

2 – Ce tehnici de scriitură utilizezi?

SB – În primul rînd aleg o idee şi caut tot ceea ce poate gravita în jur, toate ramificaţiile posibile. Iau în general un ecosistem bolnav sau altceva de acelaşi gen şi încerc să văd tot ceea ce poate genera: comportamente psihologice, politice, religioase, conflictele care se pot derula, modul de înfruntare a mentalităţilor şi, pornind de la aceste date, îmi construiesc povestea şi încep să scriu. Altfel spus, nu cred în intrigă. E un cuvînt care nu vrea mai mult decît spune, e gol de sens. Eu concep asta aproape ca pe un reportaj, o etnologie visată şi delirantă, un ghid de călătorie, un fel de studiu dintr-o lume care nu există şi pe care trebuie s-o faci credibilă. SF-ul nu trebuie să prezinte intrigi, repet, ci medii. Ea trebuie să fie înainte de orice o literatură de idei. Altfel spus, din momentul în care totul este construit, în care am toate ideile la fel ca în structura cărţii, încep să scriu cronologic, în general, cu un ritm variabil de aproximativ cinci sau şase file pe zi. Pe măsură ce scriu, găsesc alte idei, văd alte unghiuri şi chiar povestea se modifică puţin. În medie, un roman de 300.000 de semne (aprox. 200 pagini) îmi cere o lună şi jumătate. Scriu de mînă, pentru că nu-mi place deloc contactul cu maşina de scris.

2 – De ce utilizezi mereu aceeaşi tematică: aceea a universului carceral, de ocnă, de nebunie, de spital?

SB – Fiecare autor e definit printr-o reţea de metafore obsedante (pentru a utiliza una din locuţiunile criticii moderne!). Acestea sînt temele ce mă obsedează probabil de pe vremea cînd am trecut printr-un mare număr de spitale şi aveam impresia că mă găsesc într-o închisoare. Am cunoscut oameni cu mari probleme mintale; le-am urmărit drumul în viaţă şi romanele mele se hrănesc, fără îndoială, din aceste experienţe trăite. Acest lucru nu relevă un demers concertat vizînd cu sadism descrierea celui mai oribil dintre universurile posibile, ci un proces inconştient care e fructul a diverse experienţe, diverse perioade ale vieţii mele.

3 – Personajele tale sînt adesea copii...

SB – E adevărat, copilăria este o perioadă interesantă. E şi momentul de trecere, momentul în care simţi că ţi s-a isprăvit copilăria sau înnebuneşti. Eu îmi amintesc foarte bine că am trăit acest moment de trecere în ziua în care mi-am spus: „Serge, copilăria ta s-a sfîrşit". Am resimţit acest lucru cu disperare şi mi-am spus că niciodată nu-mi va mai fi atît de bine. Şi, apoi, copiii **sînt** practic

TIPARUL EXECUTAT LA TIPOGRAFIA
INTACT
Director tehnic:
Eustaţiu BĂLAN
Reclamă, publicitate, difuzare:
Titus GUVIR – tel. 3.12.93.66
Tehnoredactare computerizată:
Horaţiu – Olimpiu RĂDULESCU
Corectură:
Narcisa BURUIANĂ
Montaj offset:
Mariana SEBE, Daniel STĂNICĂ
Jurnalul S.F. este înscris
în Catalogul Presei la poziţia 2.128
Abonamentele se pot procura de la orice centru
RODIPET
Acest săptămînal face parte din reţeaua naţională a publicaţiilor
JURNALUL ®
Director:
Dan DIACONESCU
Redactor şef:
Marius TUCĂ

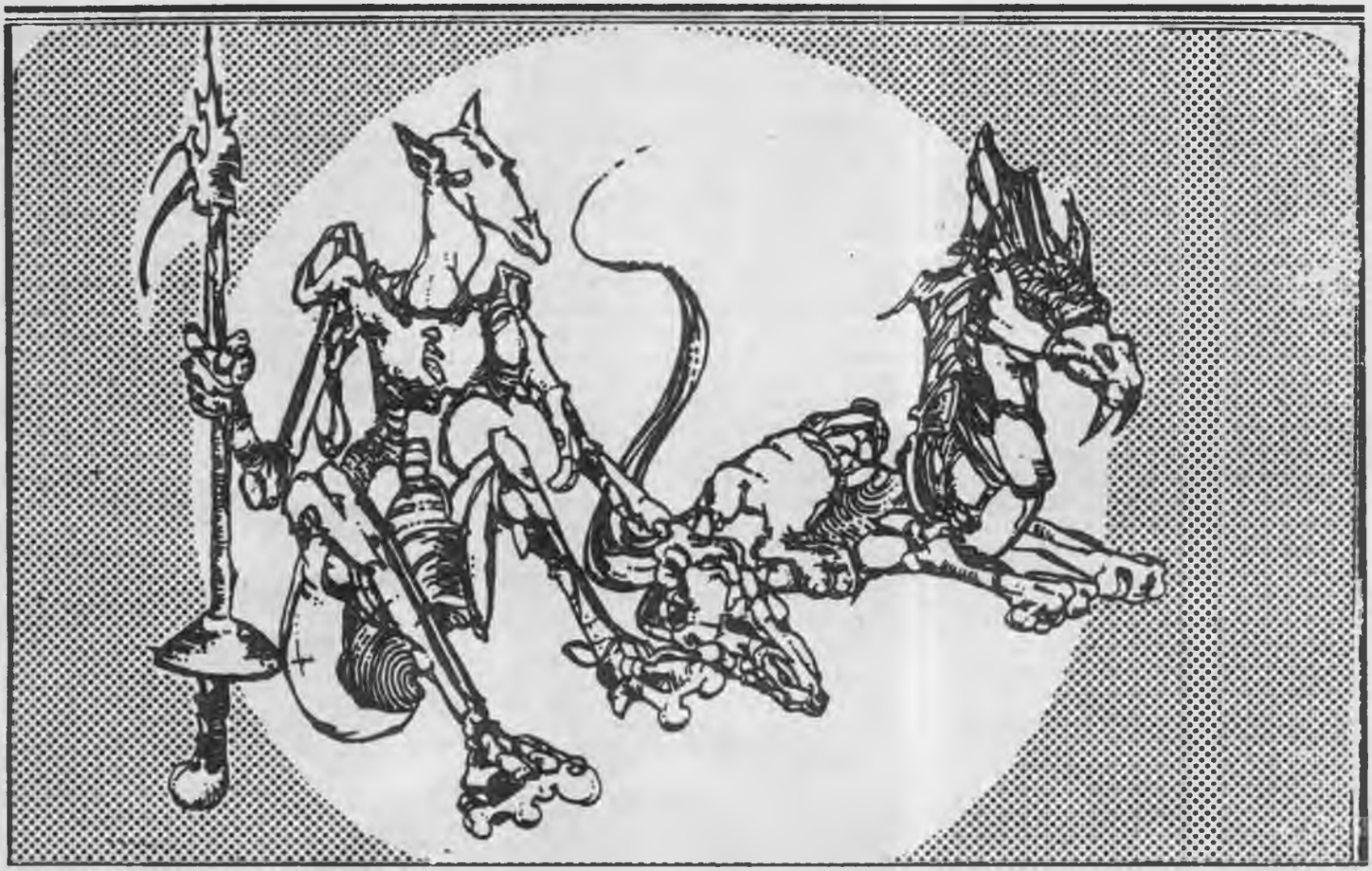

într-o lume fantastica: au o lume a lor care le permite să trăiască experienţe pe care adulţii le refuză. Şi totuşi sînt adulţi în devenire... În sfîrşit, îmi place să am personaje sensibile. Poate de aceea sînt adesea feminine.

3 – Spuneai că ai încercat în anii '70 experienţe halucinatorii cu unul dintre prietenii tăi. Halucinatorii sau halucinogene?

SB – Fără substanţe halucinogene, nu. Doar traiectorii, un mod de viaţă. Dormeam foarte puţin, două sau trei ore pe noapte şi ne lăsam minţile să zboare. Ajungeam la un fel de sensibilitate exacerbată avînd impresia posesiei unei vederi extrem de perforante şi că ne găsim într-un univers paralel unde totul părea straniu. Ajungeam la un fel de halucinaţie totală pentru care n-aveam nevoie să recurgem la droguri sau la excitante chimice, ne secretam propriile noastre excitante. Era foarte exaltant.

3 – Care sînt raporturile tale cu Literatura Generală?

SB – Cred că e o problemă cu ea, chiar sînt convins. Cititorii ei au o sensibilitate care nu funcţionează deloc ca a noastră. Adesea, oamenii aceştia au o oroare sfîntă faţa de tot ce este imaginar, faţă de tot ce iese din normă. Pentru ei nu contează decît cotidianul şi banalitatea. Începînd din momentul în care începi să prezinţi lucruri bizare într-un stil bizar sînt complet pierduţi şi au o reacţie de respingere completă. Ceea ce doresc e să le povesteşti istoria unei pensionare a poştelor care coboară în piaţă ca să-şi cumpere cartofi, se întoarce acasă, îi curăţă şi face cartofi prăjiţi. Asta pentru ei e magnific! Asta se poate şi aşa, dar problema e că oamenii ăştia vor să reducă întreaga literatură la aşa ceva. Şi persoanele care ocupă posturile cheie în edituri gîndesc aproape cu toţii la fel; de asta nu se mişcă lucrurile mai repede. Dacă te îndrepţi spre Literatura Generală cu un volum foarte original, cel puţin în sensul în care exploatează un univers foarte personal, ţi se spune că e foarte bine, dar că va înfricoşa pe toată lumea, că nu e ceea ce vrea cititorul. Încă o dată ţi se explică că vrea să-i vorbeşti de divorţul lui, de viaţa lui de fiecare zi.

1 – Crezi în astrologie, în fenomene paranormale?

SB – Absolut deloc. Le utilizez în cărţile mele, e totul. Viitorul înfricoşează pornind de la prezicerile chiar negative, ai sentimentul că-l poţi ocoli. Evident, demersul meu nu este de a face elogiul chestiilor astea.

1 – De ce atît de puţine femei scriu sf?

SB – Ele nu scriu nici policieruri! Poate că este o problemă sociologică. Salvador Dali spunea că este ceva biologic pentru că au compoziţia chimică a creierului care nu le predispune pentru creaţie. A mai spus, aproape textual: „Femeile pot fi nişte regine admirabile, dar nişte artiste mediocre." El poartă responsabilitatea! Eu cred că există foarte buni autori-femei care nu cad nici în feminism şi nici în foileton familial, pe scurt scriind romane de aventuri foarte bune. Dar în ceea ce priveşte sf-ul nu ştiu prea multe. Din prea mult intelectualism SF-ul îşi bate joc de aventură. În loc să se piardă timpul dezbătîndu-se defniţia genului, mai bine s-ar scrie. A defini sf-ul înseamnă a-i struni autorii a le canaliza creaţia. Pentru mine sf-ul este o literatură a libertăţii prezentind enorme posibilităţi creatoare. Mi s-a propus să scriu pentru colecţii, să fac antologii, numeroase fanzine mi-au cerut să le scriu nuvele. Din nefericire, îmi lipseşte timpul pentru că deja am foarte mult de lcuru. Trebuie să-ţi conservi planşe de timp liber pentru a-ţi reîncărca bateriile. Trebuie să eviţi să faci prea mult.

A consemnat Ionuţ BĂNUŢĂ

(interviu alcătuit din fragmente de convorbiri dintre Serge Brussolo şi Marco Nanni & Francois Martinez (1983) – 1; Richard Comballot (1985) – 2 şi (1990) – 3 apărute în numărul 24 al revistei Phenix dedicat în întregime lui Serge Brussolo)

DE CURÎND A APĂRUT LA EDITURA SAVAS PRESS ROMANUL LUI ROBERT SHECKLEY

IMMORTALITY INC.

Copiii lui Proteu

SERGE BRUSSOLO

În dimineaţa asta mi-au luat mîinile. Şi dreapta şi stînga. Îmi privesc degetele. sînt lungi, foarte lungi, au o finеţe stranie şi disproporţionată , cu – la capete – unghii mici manichiurate, roz sidefat, tăiate foarte scurt. În anumite momente, îmi mişc degetele pentru a verifica elasticitatea articulaţiilor, sau îmi curbez falangele în sus cum n-aş putea niciodată să fac cu mîinile mele adevărate.

– Îi aparţin unei pianiste, i-a spus Irshaw. Atenţie, da?

Şi mi-a răvăşit părul. părinteşte, înainte de a se îndepărta, cu burtica înainte, lumina aplicelor aprinzînd reflexe bizare pe ţeasta lui cheală şi plină de umflături.

– Nu trebuie să-mi atingi părul! i-am strigat pe cînd închidea uşa. Ştii bine ca aparţine Gwenolei Mael!

Nu mi-a răspuns şi am auzit clinchetul trusei de chei şi declicul zăvorului îmbucîndu-se în cele cinci puncte de sprijin. Uşa blindată i-a atenuat zgomotul paşilor şi n-am putut ghici cine avea să fie următorul vizitat.

M-am prefăcut în faţa oglinzii că cînt la pian, dar pe bune că habar n-am de vreo piesă pentru pian. Degetele se mişcau cu agilitate. O linie roşiatică subţire îmi încercuia fiecare încheietură, singurul semn ce trăda schimbul, iritaţie trecătoare a locului racordării.

În cele din urmă, m-am gîndit că mîinile nu-mi „veneau". Dar undeva în exterior, pe sun-deck-ul vreunui pachebot în croazieră, pianista probabil se gîndea la acelaşi lucru... Exact la acelaşi lucru.

Am prvit pendula. Cinci. Coafezul avea să vină în curînd pentru a se ocupa de păr. Tratamentul de elasticizare. Tratament antipelicular. Strălucire şi tonalitate.

Trebuie spus că e un păr foarte frumos. Greu, bogat, trăgînd capul pe spate sub povara şuviţelor. Cu onduleuri grele ca ale valurilor, de un roşu de piele veche, patinată. Îmi cade pe umeri ca o capă vie. Nu-i de mirare că Gwenola Mael a devenit star peste noapte cu o asemenea comoară. M-am întrebat adesea cum de se acomoda cu sărmana mea tunsoare de un blond palid, cu şuviţe rare şi fără volum, subţiată de şamponurile de doi bani şi de spălăturile insuficiente la un robinet de pe palierul unui al şaselea etaj, cu o portăreasă care urlă: „Fără urme pe parchet!".

Dar poate că Gwen e liberă, uşurată, şi această libertate şi sfîrşitul angoasei fac cît o chică amărîtă pe care a ştiut în mod sigur s-o agrementeze cu peruci savante.

Am mai făcut un schimb de mîini, acum un an. Era un chirurg, atunci, care şi le lăsase în depozit. Un negru. Timp de trei luni a trebuit să mă obişnuiesc să-i văd degetele negre mişcîndu-se la capătul braţelor mele albe, ca nişte piese adăugate, nepotrivite. Irshew îşi bătea joc de mine: „Dumnezeule, spuneţi că porţi mănuşi negre."

Uneori, îmi desfăceam faldurile dezabieului şi mi le puneam pe pîntec sau pe coapse pînă mă excitam... Pielea aceea străină pe pielea mea. După trei luni, chirurgul a revenit, mi-a spus rîzînd că trebuise să poarte mănuşi în tot acest timp şi că soţia lui refuzase categoric să se lase mîngîiată atîta timp cît avea să aibă mîinile unei femei albe. Am rîs cu el, dar în fond, eram puţin vexată. Ameninţările al căror obiect fusese păreau îndepărtate şi mi-a redat mîinile. Nu pentru mult timp totuşi...

Sîntem puţini pensionari la Irshaw, patru sau cinci nu mai mulţi. Ceea ce ne aduce în asemenea situaţii absurde. Adesea, în momentul unui schimb, trebuie luat cel rămas liber. bărbat sau femeie. alb sau negru, nu contează...

De altfel, Irshaw refuză să angajeze noi pensionari, pretinde că o dată cu creşterea numărului îi va fi cu atît mai dificlă păstrarea securităţii noastre, iar noi am deveni o ţintă vizibilă.

– Blindajele, cîinii, enumeră el adesea, grădina minată, radarele, mă costă ca ochii din cap, copii, nici nu vă închipuiţi. Abia mă ajung cu cheltuielile! Abia mă ajung!

Mincinos nenorocit, porc chel. Şi Cadillacul roz metalizat cu buchete violete ce zace în garaj, ultima ta achiziţie ce se va alătura în curînd celorlalte optsprezece vehicule cu care nici nu mai ştii ce să faci... Irshaw care ne-a transformat în bărbaţi puzzle, femei - bănci

Cîte bucăţi anatomice am primit în păstrare în ultimii trei ani? Sînt incapabilă să spun. Mîini de artişti, de prestidigitatori, de sculptori, de magnetizatori...

Şi sportiva aceea căreia i-am îndurat muşchii aproape un an. Vedeta de striptease care mi-a încredinţat sînii, torpile de carne roz cu vîrfuri ascuţite şi care mi-a luat „gelatinele" scoţînd un suspin de uşurare.

Ca un veritabil cameleon mi-am văzut înfăţişarea modificîndu-se în decursul lunilor, puzzle oscilînd invariabil de la grotesc la respingător. Unele ziare ne-au supranumit „copiii lui Proteu"; cred că imaginea e destul de corectă.

Nu mai ştiu cum a început totul. A fost comunitate unde am nimerit în seara unui examen ratat...

O încăpere mare chiar sub acoperiş, aproape un pod, deasupra unui labirint de străduţe cu un folclor artificial. Cartier de studenţi pentru turişti, arzător şi decăzut. Două fete, şase băieţi. Cocktail prost dozat oscilînd între casă de toleranţă şi viol colectiv. Joints care te ajută să treci hopul. Imensa teamă de exterior,

cordonul ombilical pentru care eşti gata sa suporţi orice. Şi apoi razia copoilor, poate, şi Irshaw care mă smulge dintr-un comisariat împuţit, îmi plăteşte cauţiunea şi mă trage spre un Cadillac bleu cu buchete argintate, suflîndu-mi în ureche: „Am o treabă pentru tine, dacă vrei... E bine plătită, mulţi biştari. Stai patru, cinci ani şi te retragi cu o fermă la ţară, un atelier de artizanat... Nu contează. Chestie sigură, nu-ţi rata şansa... "

Irshaw, rechin de baruri, comisariaturi, specialist în cei fără acoperiş ai mahalalei. Irshaw care mă tîrăşte de la generalist la specialist, îmi scoate veşmintele, chiloţii, mă împinge spre oţelul rece al stetoscopului sau speculumului...

– Trebuie să ai carnea sănătoasă, micuţo, ambalajul şi conţinutul, totul, înţelegi? Asigurarea de igienă, asta atrage clientela: Irshaw, singurul specialist al schimbului care vă oferă garanţia medicală a produsului. Tare, nu? Cu asta vom face aur, tu şi cu mine...

Irshaw care m-a încuiat cu alţi trei sau patru nefericiţi de aceeaşi teapă în casa lui, „închisă", foarte închisă... În fortăreaţa lui, cubul lui blindat de metal, buncărul deghizat în vilă de pensionari a SNCF-ului. Noi nu riscăm mare lucru, e adevărat. Ar trebui o escadrilă de turbo-caruri pentru a doborî grilajul de titaniu prin care trece – la cea mai mică alertă – un curent de 10.000 de Volţi... Şi vandalii n-au fost niciodată atît de bine echipaţi.

La început, îmi amintesc că m-am întrebat cărei clientele de lux ne rezervă temnicerul nostru. Dar nu era vorba de prostituţie, cel puţin în sensul obişnuit al cuvîntului.

Schimbul nu e dureros, e ceva diferit, inexprimabil. Este o cutie din piele neagră cu şiruri de ace din aur care trebuiesc înfipte după o geometrie misterioasă în carnea insensibilizată în prealabil cu clorură de etil. Apoi injecţia în scobitura mijlocului, un lichid limpede, care, la sfîrşitul injectării, formează o gîlmă tare care dispare după mult timp. Ritualul e identic şi pentru client, apoi... Apoi Irshaw vă întinde pe un stelaj şi opreşte electricitatea. Poate trece o oră, uneori mai mult, pînă apare senzaţia. E ca şi cum membrul ce se schimbă îşi pierde armătura, substanţa, se reduce, ca o foaie de hîrtie la două dimensiuni. În acel moment, dacă-ţi păstrezi ochii deschişi, poţi distinge o jerbă de scîntei legînd acele tale de cele ale clientului întins undeva în întuneric. „Schimb molecular, explică mereu Irshaw, e foarte simplu şi foarte complicat, nu vă bateţi capul cu tehnica. Gîndiţi-vă doar la parale, copii, e singurul lucru care contează... Imediat după, partea de permutat (gleznele şi picioarele vreunei dansatoare de clasă, urechile şi mîinile unui muzician, faţa unui actor celebru), imediat după, spun, acea parte pare să-şi mărească volumul, umflîndu-se pînă umple toată sala. E o senzaţie bizară, ca şi cum picioarele sau braţele s-ar termina cu tălpi sau mîini mari cît autobuzele.

După aceea totul reintră în ordine, clientul pleacă completat cu propriile noastre membre, iar voi rămîneţi acolo, avînd de-acum acea carne străină grefată pe voi şi care va rămîne în păstrare pînă cînd proprietarul vine s-o recupereze, peste şase luni, peste un an... Părţile schimbate sînt acceptate perfect de organism. Nici-un fenomen de respingere nu poate apare dacă cele două persoane confruntate pentru schimb aparţin aceleiaşi game de compatibilitate. Eu n-am prea înţeles niciodată poveştile astea cu toleranţa, dar cred că se poate stabili o paralelă cu transfuziile sanguine. Există cei ce pot dona la toată lumea, dar nu primesc decît de la unii şi tot aşa. Irshaw ştie toate astea mult mai bine decît noi. Efectele secundare sînt aproape insignifiante: o iritaţie uşoară pe locul unde carnea proprie se uneşte cu cea a clientului. O atenuare a senzaţiilor pe toată partea străină de corpul vostru, ca o anestezie uşoară şi persistentă, e totul.

Irshaw îşi ştie treaba. Oficial, noi nu existăm. Nici o publicitate în presă sau la televiziune, doar un zvon care circulă prin mediile privilegiate care au toate motivele să se teamă de vandali: vedete, staruri de toate genurile. E clientela noastră, o clientelă fidelă care plăteşte bine. Irshaw ne alocă un procentaj din fiecare contract şi banii noştri se duc să hiberneze într-o bancă la alegerea noastră, aşteptînd ziua retragerii noastre, înmulţindu-se cu fiecare nou contract. Cinci ani şi apoi libertatea, plecarea. Să-ţi iei banii, să te retragi, poate să-ţi cumperi un vaporaş, să faci turul lumii. Să nu mai vezi decît valurile...

Cinci ani.

Vandalii sînt cei care au determinat norocul lui Irshaw, absolut fără voie, de altfel.

Vandalii, supranumiţi şi „Iconoclaştii", adepţii marii nivelări. Veritabil partid politic născut dintr-un grupuleţ obscur ai cărui membrii începuseră prin a jupui tablourile de prin muzee. Doctrina lor, difuzată prin azvîrlirea în toate părţile de foi prost roneotipărite, a împestriţat mult timp pavajele şi trotuarele. Acum, mulţi evită să mototolească pe faţă pliantul întins, la ieşirea din metrou sau dintr-un mare magazin, de un tip cu craniul ras şi avînd tatuat pe frunte un V mare cu tuş roşu. Cei mai mulţi chiar mimează cu ipocrizie o falsă încercare de descifrare a rîndurilor cu caractere mici şi năclăite şi nimeni nu rîde sau ridică din umeri.

Vandalii se înmulţesc şi teoriile lor, publicate oficial au chiar onoarea vitrinelor librăriilor. „Vandalismul" se bazează pe voinţa de abolire a oricărei diferenţe în repartiţia darurilor creatoare, refuzul geniului sau talentului pe care îl consideră un scandal şi o tară, ca o anomalie suspectă şi probabil primejdioasă, pentru că nu e posedată decît de cîţiva. Ca regulă generală, „Vandalismul" refuză sclipirea de geniu, brio-ul, predică nivelarea, uniformitatea, normalizarea liniştitoare.

„Artiştii sînt cu toţii dezaxaţi, proclamă afişele, şi arta nu e altceva decît produsul unei nevroze. Baudelaire era sifilitic, Rimbaud pederast, ca şi Genet, Gide. Poe alcoolic, Nerval nebun, ca şi Maupassant... "

„Vandalismul" refuză prosternarea în faţa idolilor, vedetelor, biciuieşte şi se dedică distrugerii a tot ceea ce iese din rînd. Tot ceea ce se face remarcat, tot ceea ce scapă ordinii, mediocrităţii, tot ceea ce denunţă ca „ paradă", pretenţie, orgoliu... Şi teoreticienii săi proslăvesc pe pagini întregi virtuţile umilinţei, grandoarea „banalului".

„Trebuie ca bolnavii să tacă! – urlau

manifestele – . Să uite să cenzureze şi să refuleze ceea ce cutează să numească «talente», şi cărora le spunem pe drept cuvînt manifestări ale unei deosebiri obscene... "

Au început prin a pune sub interdicţie muzeele, trimiţînd comandouri, trăgînd cu mitraliera în Venus din Milo, arzînd Gioconda la lampa de sudură. Foarte rapid. Foarte repede, galeriile de artă şi-au închis porţile. Apoi a venit rîndul celebrităţilor, oamenilor politici, actorilor, scriitorilor, muzicienilor, chirurgilor... Şi de fiecare dată lucrurile s-au derulat la fel. Un grup a pătruns noaptea în apartamentul unei celebrităţi, un medic de exemplu, un medic cunoscut pentru grefele sale şi incredibila precizie a celor mai mici gesturi în timpul operaţiilor. Legată fedeleş, victima n-a avut altă soluţie după aceea decît să-şi pescuiască mîinile dintr-un lac. Au fost cazuri de balerine cu picioarele tăiate, vedete vitriolate, şi mai ştiu eu ce?

Psihoza vandalismului a lovit cît ai clipi orice persoană posedînd un talent, o calitate fizică invidiabilă şi atunci Irshaw a apărut. Toţi cei ce doreau să-şi păstreze „capitalul" lor fizic au venit să bată la uşa lui, la uşa noastră... Noi, barbaţii – bănci, femeile – puzzle. Ne-au lăsat în păstrare „comorile lor" sîni, feţe, picioare de vedeta sau de manechin, mîini de pianişti celebri, de sculptori renumiţi. În schimb au luat membrele noastre, anonime, incolore, sînii noştri plaţi, muşchii noştri scofîlciţi, părul nostru rar, feţele noastre obişnuite. Mîinile noastre fără glorie, fără talent, fără a şti ceva anume. Degetele noastre nepricepute, incapabile să ţină un penel, un scalpel, să mîngîie clapele pianului sau să mînuiască un arcuş. Au plecat, liniştiţi, aparaţi de o carcasă „banală", fără valoare... Vedetele, starurile publicitare care şi-au schimbat feţele au devenit de nerecunoscut, nimeni nu le mai putea identifica sub sărmanele trăsături de studenţi miopi cu pielea grasă, cu porii dilataţi. Se vor putea deplasa liber, în ziua mare, îşi vor putea concedia gorilele pentru un timp. Devenite anonime, nu vor mai cunoaşte angoasa care le cuprindea la apropierea cuiva despre care nu ştii dacă vrea un autograf sau să-ţi arunce în faţă obişnuitul flacon cu acid sulfuric...

„Manualii": pianiştii, chirurgii nu se vor mai teme de loviturile de ciocan peste falange, nemiloasa zdrobire în menghină, pentru că aceste degete nu le mai aparţin. Pentru ca toţi vor reveni, cu ocazia unui film, a unei serii de fotografii, a unei operaţii, a unui concert, pentru a-şi relua bunurile, sub escortă, ghemuiţi în fundul unei maşini blindate, vor veni cu toţii, să-şi reîmbrace mîinile, feţele... Şi apoi totul va reîncepe, schimbul, păstrarea...

Bineînţeles, riscăm. Riscăm din gros. Schimburile se fac întotdeauna în cel mai deplin secret şi Vandalii ignoră probabil în cea mai mare parte cacialmaua care le e administrată, dar nu e imposibil ca un comando să sfîrşească prin a-ţi strivi mîinile crezînd că le neutralizează pe ale vreunui coafez celebru... Cazul s-a produs deja de mai multe ori. Cîţi dintre noi nu şi-au văzut restituite elementele atrofiate, mutilate, pline de cicatrici sau răni... E şi o primă de riscuri, ştiu, şi o primă specială pentru „deteriorare". Şi alocaţia pe care ţi-o furnizează clientul drept „compensaţie materială şi morală... "

De fapt, încercăm să nu ne gîndim. Ghinionistul care acumulează trei accidente, faţă vitriolată, mîini strivite, picioare arse, îşi vede cariera de om-bancă terminată pentru totdeauna. La urma, urmei cine să vrea să împrumute membre distruse, deformate, şi să se vadă deodată transformat în infirm.

Clientul nu riscă nimic, elementul împrumutat îi va fi primit întotdeauna înapoi, chiar dacă a suferit muşcătura a douăzeci de lame de ras.

Trebuie să te bizui pe noroc. Unele femei-puzzle şi-au satisfăcut întregul stagiu fără o zgîrietură... Cel puţin aşa ne zice Irshaw cînd moralul începe să dea semne de scădere.

Uneori mi-e frică, frică că mă trezesc într-o dimineaţă, peste cinci ani, bogată, foarte bogată, dar deformată şi desfigurată.

Şi apoi mai sînt dubioasele propuneri ce mi se fac fără ştirea lui Irshaw. Ca bătrîna aia care mi-a propus într-o zi să-mi cumpere definitiv, şi pentru o avere picioarele. Picioarele mele tinere.

„Nimeni n-o să ştie, şoptea ea cu voce joasă şi hîrîită, patronul tău nu va putea să mă regăsească niciodată. Banii vor fi depuşi într-un cont numerotat în Elveţia, vom aranja un accident de maşină, un incendiu... "Şi-a ridicat fusta. Picioarele erau vinete, uscate ca şi cum muşchii ar fi dispărut, lăsîndu-i pielea să fluture, neîntinsă. Şi n-am putut...

Mai sînt propunerile infirmilor bogaţi gata pentru orice sacrificiu financiar pentru a se debarasa de membrele paralizate, insensibile, pentru a pune mîna pe una sau alta din părţile sănătoase ale corpului nostru. Unii au acceptat, ştiu, spre marea furie a lui Irshaw, care i-a izgonit, oprindu-şi jumătate din procentajul lor pentru „ruptură de contract". Ce-au devenit? Ce face Jack? Îmi plăcea mult Jack. Ocupa camera situată chiar în faţa camerei mele. Voia să-şi cumpere o fermă de oi şi terenuri, multe terenuri, dar nu avea răbdare. Într-o zi a fugit cu mîinile unui pianist de jazz care i le lăsase în păstrare. A cerut o răscumpărare, o răscumpărare enormă, ameninţînd că n-o să mai revină niciodată şi să păstreze mîinile pentru totdeauna. Pianistul a plătit şi Jack a revenit să se lungească pe stelajul sălii scufundată în întunericul transferului... Dar la aprinderea luminii şi-a putut vedea mîinile, la capătul braţelor, mîinile ce tocmai îi fuseseră restituie şi cărora pianistul le secţionase toate degetele la nivelul primei falange, sub anestezie...

Nu l-am revăzut pe Jack niciodată.

Altă dată, un travestit mi-a propus să-mi cumpere sexul... sexul meu de femeie. M-am imaginat un moment, monstru hermafrodit, bogat şi solitar, şi eram gata să urlu.

Poate voi înnebuni într-o zi. Nervii îmi vor ceda, capul îmi va crăpa... Atunci voi mutila fără nici o deosebire toate piesele ce le voi avea în păstrare... Mîini , picioare, sîni, cu împunsături de cuţit, de Coupe-papier, de pilă de unghii, alăturîndu-mă fără a-mi da măcar seama rîndurilor de Vandali dintre cei mai puri.

Dar nu... exagerez, o ştiu. Irshaw va fi mereu aici în momentele de depresiune punîndu-mi cîteva comprimate de Valium în căuşul palmei, vorbindu-mi de biştari, de fermă, de pădure, de terenuri, de cai alergînd liberi şi nelegaţi niciodată de nimeni... Irshaw mă va ajuta... îmi va spune „copila" mea, „odorul" meu. Sîntem cu toţii copiii lui.

Mi-am luat mîinile în dimineaţa asta, dreapta şi stînga. N-am simţit nimic, acum sînt obişnuită...

Traducerea Ionuţ BĂNUŢĂ

SERGE BRUSSOLO

OFF

Puştiul răsărise în mijlocul ierburilor înalte şi moi. Avea o faţă grea şi sanguină pe care pistruii arătau ca o constelaţie de înţepături de insectă. Viziera căştii marinăreşti îi cădea peste ochi, iar jugulara împărţea de fiecare parte obrajii în două, accentuînd şi mai mult aerul său rubicond. Ridică braţele pentru a agita o puşcă mitralieră de plastic şi aureole largi de sudoare apărură la subţiori, pe tee-shirt-ul portocaliu. Peluza fremata de puşti împopoţonaţi la fel, zbierînd ordine, transpirînd în propriul harnaşament, cu feţele înroşite de arşiţa soarelui. Nu m-am mişcat, ierburile de sub omoplaţi aveau consistenţa cauciucată a unui decor artificial. Acum copilul era foarte aproape; deschizînd gura, i-am văzut gîtlejul contractîndu-se din cauza efortului. Tee-shirt-ul lui ridicat lăsa să i se vadă muşchii pîntecului încordîndu-se pentru strigăt. Ţipa... Ţipa ceva de genul „Companie B, înainte!", sau o inepţie de acelaşi soi, iar vocea lui ajungea la mine ciudat de atenuată, pe o notă doar cu puţin mai înaltă decît cea a conversaţiei. Îl vedeam ţipînd, fizic. Gura, gîtlejul, pîntecul, totul indica strigătul, dar nu percepeam auditiv decît un apel, cînd ar fi trebuit să fie o vociferare... Ţipătul trebuie să fi fost bine scos, dar, ca şi înainte, a fost imediat redus de o forţă invizibilă, iar părinţii care sporovăiau ceva mai încolo sub umbrelele de soare nu auziră decît cîteva cuvinte pronunţate pe o tonalitate uşor superioară celei pe care o aveau ei.

Puştii se îndepărtaseră, mimînd explozii pe care ei le doreau teribile, iar căştile lor se prelingeau prin mijlocul ierburilor ca nişte capete ciudate de fier. M-am întors pe burtă, cu soarele-n ţeastă, un soare penibil, apăsător, ce făcea pielea jilavă. Picioarele mele goale găureau pămîntul ca nisipul plajei în căutarea unui pic de răcoare, însă ierburile moi şi jilave îmi încercuiau gleznele, părînd să comunice consistenţa lor tuturor lucrurilor care mă-nconjurau. La umbra unui pîlc de arbori aproape de ieşirea din parc, bărbaţi şi femei cu umerii cojiţi îşi strîngeau şezlongurile, dar tuburile nichelate pe care le vedeam ciocnindu-se, nu produceau nici măcar sunetul unei linguriţe care cade pe o mochetă groasă de lînă.

M-am ridicat şi am traversat peluza în direcţia şirului de sequoia roşii ce marcau limita parcului. Un bebeluş, aflat în braţele maică-si, îşi agita mutra deformată de convulsii furioase, dar, din mijlocul lacrimilor, „ţipetele" lui ajungeau la mine ca printr-o strecurătoare sonoră. Acesta era supliciul cel mai greu de suportat, senzaţia aia că ai dopuri în urechi, că ai trompele lui Eustache pline de ceară sau gelatină.

Mergeam şi mai repede, curînd urma să se însereze, parcul se va goli pînă mîine. Am înconjurat o bornă verde, sforţîndu-mă să n-o privesc şi am trecut de linia arborilor sequoia.

Deodată, în timp ce degetele mele se crispează pe lemnul beţelor şi vibrează uşor, ca nişte tambale, memoria o ia razna, îşi ia zborul, se-nfundă în hazardul zdrenţelor îndesate de-a lungul circumvoluţiunilor mele mentale. Aşa, cîteodată, din praf ţîşneşte o scenă, jucîndu-se, mecanică; pereţii craniului se animează asemeni unui ecran sub lumina galbenă a unui proiector ce derulează un film colbuit.

... Eram încă student, cred, era cald şi capul îmi zbîrnîia. Brusc, motocicleta trasă o dungă neagră în iarba cauciucoasă a campusului, înainte de a se prăvăli în interiorul marelui deambulatoriu. Dintr-o dată, fumul albastru, ţîşnind din tripla ţeavă de eşapament, invadă amfiteatrul.

Absenţa totală a zgomotului, liniştea uniformă ce însoţea clămpănitul uşilor şi geamurilor, salturile sincopate ale maşinii, ecranul de gaze, sfîrşeau a da scenei un aspect oniric, lipsind-o de orice credibilitate.

Uşa ascensorului se deschise brutal, se arătă un cap livid înfăşurat cu banderola albastră a manifestanţilor, urmat de braţul care bălăbănea o sticlă a cărei feştilă arunca scîntei mici. Tipul de pe motocicletă înşăuat cu ţoale negre, urlă ceva... Vreau să zic, gura lui se căscă peste un balon de linişte care ar fi trebuit să fie un urlet de atac. Mîna lui dreaptă lăsă ghidonul, dirijînd ţeava înnegrită a aruncătorului de flăcări spre cuşca ascensorului. Sticla se făcu ţăndări taman pe cel mai mare din cele trei faruri. Reculul reflex îl proiectă pe motociclist pe mozaicul holului şi maşina continuă singură să alunece, percutînd distribuitoarele de sandvişuri. Din nou, explozia s-a rezumat la o jerbă de culori silenţioase.

Ghidonul a trecut pe deasupra capetelor noastre, pulverizînd trei televizoare, înainte de a se înfinge în perete. Alături de mine, secretara institutului de psihologie încerca să urle ceva, cu mîinile crispate pe tîmple. Buzele ei se mişcau cu disperare; am ridicat din umeri, indicîndu-i cu arătătorul cadranul roşu al regulatorului, ce trona în iarba moale a campusului. Acul arăta clar că zona tocmai trecuse în cenzură totală, conform procedurii în vigoare în caz de rebeliune sau manifestaţii. Orice s-ar fi întîmplat, aveam să rămînem surzi pînă cînd brigăzile de intervenţie urmau să pună stăpînire pe situaţie.

În mijlocul holului, motociclistul, acum uşurat de sticlele incendiare trăgea, cu pistolul 45 proptit în îndoitura cotului... focuri scurte la gura ţevii, în interstiţiul încărcătorului. Impresia era aceeaşi, sau aproape la fel cu cea resimţită în faţa unui televizor în pană de sunet. Aceeaşi senzaţie de irealitate, de vis. Grupul de studenţi adunaţi în amfiteatru urmărea înfruntarea cu o privire atonă, ca şi cînd ar fi fost anesteziaţi de absenţa zgomotului.

M-am aşezat, obosit subit, în mijlocul tuturor acestor fantome.

... Chiar dacă memoria mea are acum parte de mari dificultăţi în a-şi clasa amintirile, e clar că asemenea scene nu pot să aparţină decît primelor timpuri ale aplicării planului anti-zgomot; de fapt, mai tîrziu nimeni n-a mai fost în stare să mobilizeze atîta energie pentru a se lansa într-o asemenea agitaţie.

... În general, curînd s-au ivit alte secvenţe, vraişte, doar cu puţin mai coerente...

Era ziua în care banda sonoră de la „Woodstock" a fost arsă în piaţa publică, într-o indiferenţă desăvîrşită. Sau a doua zi, nu mai ştiu...

Ringul de dans gol, cu pistele lucitoare, parchetul ceruit, mirosul înţepător al vopselei şi, în sala enormă, goală şi sumbră, doar Mayer mai era pe estradă, suflînd ca un apucat în trompetă de 48 de ore, cu pînza de păianjen a venelor umflate, gata să crape, pe fiecare tîmplă.

Ne ţineam departe de instrumente, ca şi cînd clarinetele, saxofoanele s-ar fi umplut subit cu venin, şi Mayer sufla, cu faţa învineţită, lucind de sudoare. Nimeni n-a înţeles ce i se întîmplase, unii au pronunţat nume de droguri, alţii...

Mayer cînta şi noi n-auzeam nimic, nimic altceva decît un firicel firav de muzică, fără nici o legătură cu efortul dement depus de către muzician. În umbra barului, acul cadranului regulatorului oscila uşor în zona roşie, interzisă... OFF, tocmai intrasem în cenzură totală. A fost tocmai momentul în care sticleţii din brigada de sunet au invadat pista. Am întors capul, ca sub privirea unui judecător. Purtau la şold scurte pistoale-mitralieră, galben-aprins, şi culoarea aceea proaspătă, un pic acidă, accentua aspectul ireal al flăcărilor mici ce se aprindeau sacadat la gura ţevilor, în liniştea cea mai desăvîrşită. Mayer căzu încet; cam stupid, am băgat de seamă că unul din proiectile i-a găurit trompeta. Apoi sticleţii ne-au examinat instrumentele, mai ales bateria mea... Apoi, mult mai tîrziu în noapte, am avut şi noi dreptul să interpretăm o serie de slow-uri conforme legii, şi cîteva cupluri adormite au venit să se clatine în mijlocul ringului... atît de mare şi atît de gol.

... Buddy Hollington e ăla care ar fi trebuit să mă avertizeze. Buddy era student şi-şi cîştiga hamburgerul cotidian spălînd pahare în sala din dos, ce ţinea loc de bucătărie... Buddy şi înclinaţia sa către măiestrie, scria cu un creion unsuros pe un formular mototolit. Buddy mă urma pe culoarele supraîncălzite ale unui ring de dans golit de soarele lui iunie... Despre ce vorbea? O paralelă, cred. O paralelă între dispariţia conceptelor pop şi absenţa divergenţelor poliţie/studenţi din cursul lunilor precedente. „Dispariţia violenţei şi...", nu-mi aduc aminte decît prima parte a titlului propus, pe care-l mai găseam şi prost formulat...

Dispariţia zgomotului, dispariţia violenţei, acesta a fost unul din argumentele care au curăţat presa de mare tiraj, dar mai erau şi altele.

Nu l-am mai revăzut niciodată pe Buddy. Memoriul lui n-a fost terminat niciodată, l-am căutat degeaba pe rafturile bibliotecii şi ale arhivei. Eu...

Alte imagini mă bîntuie. Sărbătoarea

naţională, cu o paradă molîie fără muzică, lungindu-se pe bulevardele pe care se împrăştia o mulţime anemică. Puştii ăştia de pe stradă, care aprind fitilul unor petarde mici şi roşii, găsite prin fundul nu ştiu cărui pod. Jerba de flăcări mute ale unei explozii silenţioase. (O bulă de lumină, apoi mirosul prafului de puşcă, dar nimic ALTCEVA. Nici un zgomot.) Senzaţia perpetuă de somnolenţă.

Şi apoi, iar şi iar, alunecarea lentă a maşinii patrulei şi mitralierele galbene. Aşa deci, să întorc capul.

... Acasă, priveam trecerea vehiculelor cu şenile, cu motoare enorme ce împroşcau jeturi de oxid de carbon şi vapori, luminînd ferestrele pînă la limita la care acestea urmau să crape – chiar dacă era vorba de sticlă anti-glonţ recuperată de la caroseria vreunui furgon blindat – făceau să explodeze becurile şi paharele de şampanie. Încărcătura de decibeli trebuie să fi fost teribilă, şi cu toate astea, ce linişte! UN CONVOI FANTOMĂ NU AR FI FĂCUT MAI PUŢIN ZGOMOT!

Afişul pictat care se întindea pe toata faţada gării centrale, reprezentînd un om fără urechi, zimbind prosteşte, strălucind de bunăstare, avea dedesubt următoarea legendă:

„Nu există cetăţean mai bun decît cel care nu vrea să audă".

... Şi un altul: „Secretul fericirii", în care o maimuţă solitară îşi astupă timpanele cu mîinile placate pe tîmple.

... Şi zborul strins al avioanelor, grele de uraniu, ţesînd deasupra oraşului o pînză nituită, dezbrăcîndu-ne cerul. O cuvertură de aripi mari alunecînd fără oprire, interceptînd soarele şi lumina, scufundîndu-ne citeodată într-o noapte de metal, apăsătoare şi mută.

Înaintea...

Înaintea implantării regulatoarelor, oamenii mergeau pînă acolo încît îşi turnau singuri ceară în urechi pentru a scăpa de vacarmul decotării necontenite, de trepidaţia continuă a extractoarelor de minereu ce tăiau, zi şi noapte, cîmpia de sare din sudul oraşului. Cei mai avuţi purtau în permanenţă căşti izolante cu care se impopoţonau odinioară maiştrii tunari în timpul tragerilor de artilerie. Nu mai contau cazurile de mutilare, puştii îşi crăpau timpanele cu vîrfurile compasurilor, nici sinuciderile, sau omuciderile... Dacă stridenţa duzelor n-ar fi reuşit atunci să acopere tot restul, s-ar fi putut auzi înalţîndu-se din oraş un cor formidabil de vociferări turbate, de ură şi de nebunie...

Totul a început...

Totul s-a făcut progresiv, ca o boală căreia nu i se pot recunoaşte simptomele şi care se impune tocmai cînd devine incurabilă. Un duşman care se postează în umbră şi căruia nu i se descoperă existenţa decît după ce eşti încercuit. Ca şi Buddy, ar fi trebuit să presimt pericolul după cele mai mici semne: pînza de păianjen ţesută cu răbdare de o notiţă care creştea, devenind articol, apoi anchetă, pentru a sfîrşi ca editorial.

Ecologie, cruciadă anti-zgomot, mistica repausului...

Cît timp mi-a trebuit pentru a băga de seamă că, totuşi, visul meu răsuna în fiecare dimineaţă tot mai slab? Cu siguranţă – mult prea mult. Cîte luni, pentru ca ochiul să înregistreze, în sfîrşit, prezenţa obsedantă, de-a lungul străzilor, a acelor borne metalice, fără utilitate aparentă, nefiind nici balize kilometrice, nici cutii de scrisori, nici guri de incendiu?

Fără să fi fost luată nici o măsură socială, manifestaţiile se făceau tot mai rar, adunările de orice tip se anemiară. Totul s-a petrecut ca şi cum tocmai energia ar fi lipsit, ca şi cînd viaţa s-ar fi scurs într-un ritm din ce în ce mai lent. Şi bornele punctau străzile, pieţele... omniprezente. Apoi într-o zi, presa publică un torent de articole, guvernul tipări puhoi de broşuri. Raioanele librăriilor gemeau sub greutatea lucrărilor de popularizare tehnică...

Iar masa aia de hîrtie scotea un singur strigăt unanim: era repausului începea!

Guvernul a devenit ecologist. Totuşi, n-au fost suprimate cargourile, ale căror urlete crăpau zidurile şi creierele. Nici sfîşierile continue ale pompelor de uraniu, cu atît mai puţin vacarmul necontenit al concasoarelor de minereu...Nu, la televizor, Mac Floyd explica logic că zgomotul neputînd fi învins într-un mod satisfăcător, fără a prejudicia producţia – trebuia să se acţioneze asupra urechii umane. Într-un cuvînt, ni se propunea să devenim SURZI!

Nu în totalitate, desigur; în mod normal, era tocmai ce trebuia pentru a salvgarda un oarecare confort, o securitate anume. Nu erau probatorii primele rezultate? Anihilarea zgomotului provoca dezamorsarea impulsurilor agresive. Dispariţia vândalismelor, a agresiunilor, a... tulburărilor.

STRESS-ul ÎNVINS.

Cine ar mai fi avut chef să reziste unor asemenea argumente?

Scotocind într-o zi printre mormanele labirintice ale unui bazar, am rămas stupefiat de acumularea prodigioasă de uşi blindate, închizători triple, sisteme de alarmă de toate felurile, aruncate la topit. Nu trecea o zi fără să fie recuperate întîmplător de pe terenuri virane arme de toate tipurile, carabine, ciomege, pistoale. Pubelele au devenit receptaculi pentru un întreg arsenal, considerat pînă mai ieri indispensabil: bombe cu gaze lacrimogene, paralizante, desfigurante, sirene de alertă...

După instalarea bornelor regulatoare, puţini oameni şi-au mai încuiat uşile: cheile umpleau rigolele, clincănind sub măturile angajaţilor salubrităţii.

Într-o dimineaţă, Ben Cartwright, vecinul meu de palier, un septuagenar – vechi conducător de foreze, hîrşit de trepidaţii, m-a oprit la ieşirea din lift. Era încă în tricou şi pipăia cu delicateţe bila roşie a propriului său craniu chel, cu o expresie de beatitudine întipărită pe faţă , care mă puse în încurcătură.

„Ştiţi, murmură, ACUM, creşte iar!"

Faptul e că broşurile medicale trăncăneau fără încetare despre binefacerile tăcerii, se vorbea de reîntîlnirea celulelor, de încetinirea procesului de îmbătrînire. Numeroşi bătrîni din cartier, victime ale unei autosugestii orchestrate cu grijă, au început să-şi expună carcasele descărnate, burduşind curînd toate cluburile naturiste municipale. Parcurile au fost invadate de cohorte de moşnegi goi, cu feţele întotdeauna încremenite de expresia aia de beatitudine teribilă, pe care o vezi uneori la nebuni.

Pe campusul facultăţii, ultimul concert pop nu a atras decît o mînă de ireductibili, deja adormiţi după cîteva acorduri. Era epoca în care se declanşa marele declin al muzicii violente, înlocuită puţin cîte puţin cu marea năclăială a slow-urilor dulcegi şi şoptitoare.

Cam pe atunci se puteau vedea urechile iepurilor domestici din parcul municipal lungindu-se nemăsurat de mult în încercarea lor de a lupta împotriva semi-surzeniei ce le fusese impusă subit. Cine ar mai fi avut atîta dinamism încît să caute să înţeleagă, să ţină ochii deschişi şi să reziste toropelii?

Principiul de bază era unul dintre cele mai simple: bornele ce punctau arterele aveau funcţia de relee; sunetul era încontinuu judecat, analizat printr-un sistem electronic complex. Imediat ce sursa sonoră depăşea baremul intensităţilor legale, maşina se punea în funcţiune, fascicule de unde pînă atunci oprite începeau să baleieze străzile, locuinţele, culoarele metroului. Invizibile, nedureroase, insinuîndu-se în conductele auditive, înţepeneau timpanele... Atunci mii de persoane deveneau infirme fără scăpare; vacarmul, forfota sonoră ce se răspîndea de jur împrejurul lor nu le mai parveneau decît extraordinar de estompate...

Guvernul instituise un prag legal de netrecut, tot ce depăşea de cota aceasta, tot ce era OFF provoca imediat – prin releele maşinilor – o slăbire generală a timpanelor. În acelaşi timp, tot ce depăşea tonul unei conversaţii mondene se înmuia la nivelul unei zumzăieli de salon de ceai.

Sistemele de reglare încadrau oraşul şi împrejurimile sale, ca odinioară bornele roşii ale gurilor de incendiu; totuşi, pentru a putea fi deosebite de cele dintîi, au fost badijonate cu o spurcăciune de lac verde, culoarea apei clocite. Aceste veritabile centrale electronice funcţionau permanent, difuzînd surzenie douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru.

Presa de stat avea misiunea de a şterge cu guma aspectul mutilant al întregii operaţiuni. Foarte curînd, nu se mai vorbi despre surzenia parţială, nici despre paralizia controlată a timpanului, despre diminuarea sensibilităţii auditive. Printr-o inversare dialectică din cele mai curioase, zgomotul apăru rapid ca principala victimă a întregii afaceri; a fost proclamat redus la tăcere, cenzurat, şters, slăbit, ca şi cînd acţiunea regulatoarelor ar fi fost îndreptată doar asupra lui, şi numai asupra LUI SINGUR. Nimic mai fals! zgomotul era intact, liber, prezent, întreg... Urechea umană, în schimb, nu mai era nimic din toate acestea. Presa, radioul, televiziunea s-au raliat pentru a convinge poporul de infirmi de plinătatea posesiei facultăţilor sale şi îi vorbeau despre insonorizare, cînd ar fi trebuit să-i spună mutilare. Se dezvolta un fel de cruciadă anti-zgomot, o mistică a repausului, iar publicul se simţea frustrat de bucăţica lui de paradis. Petiţii şi manifestaţii cereau extensia cîmpului de insonorizare pe întreg

teritoriul.

REPET. A FOST O MANEVRĂ POLITICĂ. O CAMPANIE DESTINATĂ LETARGIEI.

Faptul constă în aceea că fiecare a cerut sus şi tare partea lui de odihnă, ceea ce a şi obţinut.

Fiecare a avut parte de tăcerea lui, aşa cum, cîndva, fiecare avusese maşina sa sau televizorul său, oraşele au fost invadate, acoperite, încotoşmănate cu regulatoare; de atunci fiecare a evoluat într-o lume vătuită, căptuşită, fără crispare, nici strigăt. A face zgomot a devenit repede o infracţiune de primă gravitate. A fost creată o brigadă mobilă şi o secţie anti-zgomot; dacă, din nebăgare de seamă, vreo menajeră făcea să explodeze un cuptor, capetele zbîrniitoare ale radarelor localizau imediat sursa ecoului prohibit şi îi comunicau coordonatele către maşinile patrulei propulsate instantaneu spre locul faptei. Bineînţeles, NIMENI dintre vecini sau chiar familia menajerei în chestiune nu avea cum să-şi cunoască superiorul în mod „normal", din moment ce fiecare parcelă de teritoriu se afla sub controlul strict al regulatoarelor... Însă centrul de control tot l-au descoprit. Dacă treaba asta n-a deranjat în realitate pe nimeni, nu înseamnă că n-ar fi fost tot o infracţiune religioasă, un păcat. Iar noul dumnezeu avea numele TĂCERE...

Prelevările de spermă şi însemînările artificiale au devenit repede obligatorii într-o lume care nu mai avea destul dinamism pentru a se împreuna... şi tocmai de aceea pentru a procrea.

La discotecă, încercam să mă las absorbit de munca mea, evitînd într-un mod destul de copilăresc schimbările pe care le vedeam producîndu-se în exterior. Apoi, într-o seară de criză, am spart bateria, am rupt beţele... am şters pe magnetofon benzile de percuţie, eu, care încă de la vîrsta de... La ce bun! era repausului începuse.

Am căutat mult timp în dicţionar: TRYPANOSOMIAZĂ... Da, era chiar aşa: boală a somnului, pierderea progresivă de energie, letargie crescîndă, diminuare a funcţiilor vitale. Moarte.

Începînd de atunci totul s-a petrecut aşa cum ar fi apărut o afecţiune osoasă ciudată, nedetectabilă şi nedetectată care ar fi ros lucrurile pe dinăuntru, reducînd scheletele la un pumn de praf, sau de gelatină. Toţi eram atinşi de lichefiere internă şi nimeni nu-şi dădea seama. Aş fi vrut să slăbesc pentru a mă putea simţi într-o armătură, pentru a vedea în fine sub propria mea piele că există o şarpantă...

A fi carne şi sînge mi se părea obscen; m-am cufundat în contemplarea unor fotografii ale cîmpurilor morţii, iar oamenii aceia descărnaţi îmi păreau mult mai palpabili decît toţi cei care mă înconjurau. Mult mai adevăraţi...

De jur împrejurul meu, lumea era contaminată de lipsa soliditătii, de lipsa realităţii. O coliziune dintr-o intersecţie cu ţipetele fals stridente ale unei femei nu m-atingeau mai mult ca un vis. Noaptea, mă trezeam ca să alerg pe drumuri de ţară. Dar picioarele mele încălţate cu pantofi grei, cu placheuri de fier, nu trezeau nici un ecou veritabil peste cîmpuri. Sunetul murea sub tălpile mele, fără a se înălţa vreodată mai sus de căpătînă, fără să agite vreodată aerul, iar fugărerile astea disperate păstrau consistenţa vătuită a viselor.

„Ecoul a murit!" – scriam tîmpeşte pe un perete într-o seară de tristeţe; dar inscripţia pe care o supravegheam de la fereastră n-a facut niciodată, pe nimeni – să se întoarcă.

Traversam ca un somnambul o lume care uitase virtutea strigătului, incapabilă să scoată un urlet de trezire, de viaţă. Singur, în privinţa mea, pe jumătate orbit de lumina a trei proiectoare, înghiţind o pîine îngheţată pe burta goală, încercam să mimez ţipătul – fără să scot un sunet. Încercam să dau naştere în mine unei explozii asemănătoare, în ordinea corespondenţei, celei care-mi încolăcea trupul şi spiritul atunci cînd bateria mea trăia, înflorindu-mi sub picioare şi sub palme. Aşa că mi-am golit burta ca pentru o defecare titanică, mi-am dilatat gura în timp ce corzile vocale vibrau mute. Rinichii mi-au pîrîit, coapsele mi s-au sfîrtecat într-o împreunare invizibilă, în timp ce în urechi lua naştere un zbîrnîit. Şi de fiecare dată recădeam, lovit şi avid de ceea ce n-a fost, gîfîind şi cu coapsele secătuite..

Nimic nu putea înlocui strigătul. Capătul incandescent al unei ţigarete strivită într-o palmă, în timp ce cealaltă se strîngea pe un ţurţure de gheaţă, nu trezea nimic în mine, dacă nu cumva era vorba de crisparea intestinală ce poate genera nu contează ce chiar ficatului.

Dar ceilalţi? Exasperant de moi, bebeluşi bătrîni hrăniţi cu sieste şi muzică siropoasă, se îndopau cu o zeamă infernală, un fel de cocktail fad pe bază de ciripit de păsărele, de foşnet de flori uscate, de sforăituri uniforme. Fericiţi de încetinirea asta vitală, fericiţi să meargă pe cauciuc, fericiţi să vorbească cu spumă sintetică în gură. În momentele mele de nebunie, mi se părea că-i văd mîncînd creme moi, piureuri roze; simţeam că va veni vremea cînd ei vor aluneca din scaune pentru a se tîri pe o peluză unsuroasă unde s-ar fi tolănit ca să sforăie.

În schimb, eu m-am repezit în asceză, nu mîncam decît alimente solide, dure, scrîşnind între dinţi. Fructe verzi, nuci, cartofi cruzi. Nu înghiţeam altceva decît alcooluri capabile să-mi reteze capul la picioare încă de la prima înghiţitură. Încercam să învinq orice moleşeală din trup, învăţînd să cunosc durerea foamei, azvîrlindu-mă într-o baie îngheţată. Iarna mă obligam, mă obligam să mă lungesc gol, timp de cîteva minute, pe betonul terasei.

Moleşeala, slăbiciunea deveneau adevărate obsesii, mi-ar fi plăcut să-mi fie biciuit spatele la întîmplare, pentru a-mi simţi întregul corp încordîndu-se, întărindu-se, devenind complet omogen, ca o mînă de nisip îngheţat... Aş fi vrut să devin solid, să nu mai fiu dispersat brambura prin membrele proprii, dar toate astea nu erau decît delir... De fapt, eram ca şi ceilalţi: diminuat în posibilitatea de a exploda, amuţit, ferecat... La o atîta distanţă de ceilalţi care nu simţeau nici o nevoie de a striga, nici o nevoie de vacarm. Trăiam cu voluptate era uşurării, era tăcerii regăsite, a repausului. „REPAUSUL IZVORĂŞTE DIN VOI", spuneau afişele. „REPAUSUL ESTE PRETUTINDENI CU VOI!"

În ceea ce mă priveşte, nu era nici un fel de repaus, era mumificare.

În aceeaşi vreme, m-am apucat să scriu o poveste, pe care am intitulat-o „Îmbălsămatul viu"...

Era puerilă, chiar periculoasă, şi-am avut îndeajuns de multă minte pentru a-mi da seama de treaba asta, chiar în momentul în care mă pregăteam s-o trimit unui ziar oarecare, de avangardă.

Deveneam imprudent, dar chestia asta se datora întru totul senzaţiei permanente că trăiesc într-o lume privată de realitate. Mi se părea adesea că actele nu au alt preţ decît cel al viselor, şi trebuia să fac adevărate eforturi pentru a reuşi să-mi păstrez un comportament „normal"... Totul era pentru mine un pretext de greaţă, însuşi numele oraşului – Almoha – mi se părea lipsit de unghiuri. Era o rîgîială de gurmand ghiftuit, o mutră de muiere umflată de somn, ceva dezarticulat, fără pic de soliditate. Acolo unde ar fi trebuit să se afle un nume, ca acela al glasspapierului, nu era decît o bută ce se sparge la suprafaţa apei din vază.

În tot acest timp, concetăţenii mei lucrau – conform expresiei răspîndite prin presă – la dezvoltarea „receptivităţii". Astfel, ei învăţară să doarmă în mijloacele de transport în comun, la masă, seara, imediat după întoarcerea acasă şi, bineînţeles, de-a lungul tuturor celor 48 de ore ale week-end-ului. Mulţi s-au înscris în cîte unul din acele cluburi noi – de vacanţă – ce garantau o lună de somn total, inclusiv hrănirea prin perfuzii, la un preţ întru totul rezonabil... Chiar slow-ul apăru curînd unora din colegii mei de orchestră ca un dans debordînd de sălbăticie, iar cîţiva n-au ezitat să-şi propună serviciile unei orchestre specializate în cîntece de leagăn pentru creşele de stat.

Se simţeau bine, fericiţi, destinşi în lumea asta de repaus – care le era oferită. Şi-au aruncat ceasurile, nu mai ieşeau seara în oraş, îşi umpleau timpul liber dormind. În orice supermagazin putea fi găsit un „ necesar de dormit", cu noile pilule-mîncare, pe care le-nghiţeai vineri seara, la culcare, şi care făceau să dispară în neant, pînă luni dimineaţa, fără să te trezească foamea, orice senzaţie de pofte gastronomice, precum se găseau şi defecatoarele din plastic elastic, care se adaptau fără să cauzeze nici un fel de jenă anusului sau sexului, eliberîndu-l pe cel ce se odihnea de problema dejecţiilor naturale.

Îmi închipuiam cu groază ziua în care nimeni n-ar mai fi arătat nici un fel de interes pentru cinema, pentru literatură – şi încă şi mai puţină curiozitate pentru actualitatea politică, ziua în care toate acestea vor fi suprimate din programele de radio şi de televiziune, ziua în care nu se vor mai vinde ziare, ziua în care difuzoare, dispuse de-a lungul străzilor, vor transmite în permanenţă doar muzică relaxantă... Ziua în care întreaga umanitate nu va mai fi decît un pat gigantic...

„Bucuraţi-vă!" m-a sfătuit un medic căruia i-am împărtăşit o parte din problemele mele şi care, vizibil, nu m-a luat în serios. A se bucura! Toată lumea se bucură! Florile se deschid, bucurîndu-se, în sunetul muzicii dulcegi, asta se ştie, dar eu voiam să strivesc florile din lumea întreagă. Aş fi vrut să se usuce în picioare, sau în şocurile bateriei mele! Voiam să fiu OFF! Adică să sar peste limita albă şi fadă a cadranului de control al sunetelor, să mă arunc în partea roşie, unde acul nu se aventura niciodată. Roşul mă hipnotiza. Un panou de circulaţie, de la capătul vreunei străzi oarecare, mă pironea locului dacă avea culoarea în chestiune.

Cu fiecare zi care trecea, trăiam şi mai mult în afara lumii reale, ieşind uneori din toropeală în sala dosnică a vreunei cafenele, în faţa unei cesti înghetate, adusă cu siguranţă cu o oră două înainte. Din acel moment, fiecare zi a devenit o adevărată încercare... M-am surprins vociferînd, înjurînd un automobilist, bătînd darabana pe un contor de snack... Atîtea lucruri suspecte, încît un membru din brigada de sunet n-ar fi pierdut prilejul să consemneze. Trebuia să mă liniştesc, să-mi regăsesc impasibilitatea aparentă de altă dată, altfel, detectoarele ar putea să-mi contabilizeze ecourile, să mă localizeze, să mă identifice, să adreseze un raport şefului de brigadă... şi apoi? Toate astea ar fi putut duce mult mai departe decît o amendă, sau un tribunal. Din timp în timp erau arestaţi inşi întru totul insignifianţi, calificaţi ca maniaci, obsedaţi, fără să fie precizată cu exactitate natura viciilor lor, după care erau închişi în azile de stat, de unde nu mai ieşeau niciodată. Eram, cumva, un maniac? Un... „deviat"? Îmi aminteam de Mayer, chiar şi el a clacat, iar brigada de sunet l-a înhăţat fără ezitare. Am încercat să canalizez febra care clocotea în mine, servindu-mă de sex ca de o hazna. A fost o eroare, cîntăreaţa pe care am înghesuit-o în vestiar, după închiderea discotecii, s-a ridicat, cu pulpele uscate şi privindu-mă neîncrezătoare... Eram impotent. Moral şi fizic, castrat de orice explozie vitală, incapabil să strig

în vreun fel ce a fost...

Mă simţeam, ca niciodată, micşorat, amputat. Am scris o poveste nouă: „Enuncul", care a fost refuzată şi înapoiată cu menţiunea... „Psihologia personajelor e prea delirantă". Atunci m-am aruncat asupra unui pamflet, intitulat „Hrana carteziană", în care m-am dedat unei critici sistematice a normalului, a ideilor primite, a tot ceea ce rămîne hotărît „în regulă" şi „de partea asta"... Ultimul capitol trăgea concluzia cu un strigăt triplu: „OFF, OFF, OFF!".

Cu asta puteam fi internat de urgenţă, aşa că am ars cu grijă lucrarea, în baie, cu ajutorul unui litru întreg de alcool. Ar fi trebuit, cu ocazia asta, să fac focul în apartament, important era însă ca manuscrisul să dispară. Eşecul acestei tentative de compensaţie m-a lăsat descumpănit. Mi se părea că oricine ar fi putut acum să-şi dea seama de decăderea mea. Sexul meu mort era un semn material, pe care nu-l puteam nega, care-mi revenea necontenit în memorie. Să te aşezi la fereastră, cu un craniu spart, înseamnă să-ţi pierzi omogenitatea, smulge un dinte din cel mai bun fermoar şi vei fi condamnat să fii bătut de vînt, să rămîi gol... mai rău, rămîi dezbrăcat, îţi pierzi integritatea viscerală, e ca şi cînd te-ai plimba cu intestinele pe genunchi, sau cu un pantalon fără tur, în timp ce restul corpului e înfăşurat în lîneturi.

Mă ţicnisem, eram gol, oricine putea să mă anuleze într-o secundă, fiecare privire era ca un deget medical cotrobăindu-mi prin anus, îmi distrugea instantaneu orice individualitate, orice conştiinţa de a fi eu însumi... Eram în luna iunie, cred, şi anul universitar se apropia de sfîrşit. . Aerul condiţionat circula din ce în ce mai prost prin localurile de dans şi, în sălile lipsite de ferestre, temperatura era insuportabilă, unind, în aceeaşi beatitudine abrutizantă, muzicieni şi dansatori Numai un singur şopocăit stătea încă mărturie pentru prezenţa chelnerilor. Capul îmi vijiia şi simţeam o năduşeală scîrboasă îmbîcsindu-mi gulerul cămăşii.

„Chewing Yellow Slow", hit-ul la modă în acea vreme, a fost întrerupt brusc de o pană de sonorizare, apoi s-a stins şi lumina. Incidentul ăsta mic părea să aibă înţeles prin rezistenţa dansatorilor: o linişte de moarte adevărată a coborît în ring şi, timp de o secundă, am avut impresia că sînt zidit de viu într-o temelie, sau că mă rătăcesc orbeşte pe culoarele unui labirint. Un frison nervos îmi zdruncină rinichii şi am înţeles ca trebuia să ies, înainte să-ncep să urlu. M-am repezit spre ieşirea de serviciu, care ştiam că se află la baza estradei şi m-am trezit în stradă, orb, pironit la perete de lumina crudă a soarelui... Fără să-mi dau seama cu adevărat, am început să hoinăresc printre clădiri şi, curînd, am ajuns în chiar inima oraşului. Oraşul era pleoştit, moleşit de o siestă molcomă. Pe malul unui canal, nişte fete se bronzau în grabă, între două cursuri, cu pieptul gol, stînd pe burtă, strivindu-şi cu pudoare mamelele pe vestele împăturite cu grijă. Hălci de carne inertă, pe care o invazie de muşte albastre nu le-ar fi făcut nici macar să tresară. Am adunat un pumn de pietricele şi le-am aruncat, cu un gest rapid, în faţa mea, în direcţia pulpelor unei blonde spălăcite, care dormea la umbra unui stîlp, cu gura întredeschisă. Pietricelele îi ştichiuiră genunchii şi fata se întoarse pe spate, mormăind în somn, oferind privirii un sutien debordînd de carne albă. A trebuit s-o iau la sănătoasa, înainte de a nu mă mai putea abţine să o împing în canal, cu lovituri de calcîie... Almoha... Ar fi putut fi, la fel de bine, un nume de femeie. Curînd asfaltul urma să se topească, dalele trotuarelor să se dizloce, urma epoca higrofiliei... Ah! Iarna, frigul şi gheaţa. Am părăsit canalul fără o ţintă anume şi, deodată, m-am trezit în mijlocul unui cimitir de maşini, care acoperea întreaga întindere a malului mării. Peisajul m-a aruncat imediat în braţele visării, nu erau acolo decît forme dure, ciocănite, unghiuri vii, cioturi de tablă ciopîrţite şi tăioase. O lume de fier, în care şuruburile alunecau sub tălpi. Am cules ţeava scînteietoare, a unei bare de protecţie, cu intenţia de a ciocăni cu ea carcasele din jur, cînd am văzut-o... Mai exact, nu i-am văzut la început decît piciorul, ivindu-se prin portiera întredeschisă, pînă la pulpă. Era musculoasă, cu siguranţă prea mult – pentru oricare altul decît mine – cea mai mică mişcare trezea sub piele tensiunea tendoanelor, umflătura tare a cărnii. Glezna dispărea înlăuntrul unui pantof stilizat, cu toc de crom. Am înaintat, era îmbrăcată cu o rochie foarte scurtă de lamé, probabil de seară, care părea să fie cusută direct pe şolduri. Ţesătura argintie îi îmbrăţişa sînii tari, care, contrar celor ai celorlalte fete, nu tremurau ca nişte pachete de gelatină la cea mai slabă mişcare. Faţa ei cioplită cu tăieturi de cosor, cu pomeţi mongoloizi, proeminenţi, reflecta aceeaşi putere. Nasul era scurt, coroiat, bărbia pătrată. Avea ţeastă rasă, ca majoritatea femeilor din acea vreme, iar absenţa masei vîlvoaie a părului făcea din ea o arhitectură fără cusur. O perlă mică de crom, încrustată în nară, făcu să-mi treacă prin minte că o confund cu un minereu...

Ochii ni se întîlniră, dar n-aş putea spune dacă ea mă vedea. Mîna ei dreaptă se crispa pe un obiect metalic, pe care l-am identificat a fi un microfon conic, ale cărui fire se bălăbăneau printre pulpe, pînă la pămînt, pînă la cutia rectangulară a unui mic magnetofon. Instinctiv, am căutat în jur natura prizei de sunet. N-auzeam nimic, eram probabil într-o zonă cenzurată total, de către regulatoare, timpanele mele nu captau decît un zumzăit slab de stupină, îndepărtat. Totuşi, la o sută de metri în faţa mea, fălcile unei macarale înhăţau violent caroseriile, smulgîndu-le din grămada de ruine metalice, înainte de a le azvîrli în gura concasorului cu pistoane. De fapt, vacarmul era îngrozitor dar, ca de obicei, urechile noastre nu puteau să-l audă. Nu înţelegeam ce-ar fi putut înregistra fata; chiar dacă vacarmul real se înregistra pe pista magnetică, el ar fi fost imediat cenzurat împotriva audiţiei. În plus, regulatoarele ar fi localizat-o şi, totodată ar fi identificat-o. Înregistrarea sunetului prohibit constituia un delict analog deţinerii de filme pornografice, ghicirii viitorului sau fetişismului sexual... Din nou, ochii noştri s-au întîlnit, în ei clocoteau aceeaşi febră ca în cei ai celor doi drogaţi ce rîvnesc o singură seringă plină... brusc, ea opri aparatul, îl strecură sub burtă şi se agăţă de braţul meu pentru a ieşi din caroseria carbonizată unde se ascunsese. Avea degetele tari, cu unghii pătrate, lăcuite în negru.

Nu-mi aduc aminte despre ce am vorbit, totuşi m-am trezit pe plajă, la limita valurilor, mergînd pe urmele tinerei femei. Înainta repede, aruncînd uneori scurte ocheade peste umăr, ca pentru a-mi verifica prezenţa, ca şi cum m-ar fi invitat s-o urmez. Magnetofonul se freca de rochie, în zona şoldului, ţopăind pe muşchii tari ai pulpei. De jur împrejur, bornele verzi ale regulatoarelor răsăreau din nisip, ca nişte mine uitate, ca nişte coifuri spionînd la nivelul solului. Datorită apei, aproape că nici nu măi simţeam efectul moleşitor al căldurii. E adevărat că acest colţ de mare a fost întotdeauna pustiu, din cauza curentului rece ce se scurge de-a lungul coastei. Fata începu brusc să alerge şi am observat o zidărie albă, pe jumătate înfundată în flancul dunei şi, fără să mă mai gîndesc, m-am aruncat pe urmele fetei, răsucindu-mi dureros gleznele. Clădirea mă făcea să mă gîndesc neapărat la acele locuinţe maure, pe care le găsim pe cărţile poştale foarte vechi, totul era alb, orbitor chiar. Fiecare încăpere se termina printr-o boltă goală, iar mobilierul, în tradiţie japoneză, era redus la strictul necesar. Din toate astea se degaja o impresie stranie de ascetism, insolită pentru o femeie. Toate fetele pe care le cunoscusem se complăceau, fără excepţie, în luxuriante bogăţie, cu genţile burduşite şi dulapurile înţesate pînă la refuz. Mi-am recăpătat suflul abia cînd şi-a pus degetele pe braţul meu; m-a tîrît printr-un culoar lung şi gol spre ceea ce părea a fi o grădină de iarnă. Era o încăpere rotundă, fără ferestre şi fără alt acces în afara uşii. Pereţii erau tapetaţi curios, matlasaţi din gros cu frunze albastre, foarte cărnoase, asemănătoare unor mici limbi vegetale. Se întindeau ca o iederă pe pereţi, dar şi pe tavan, şi pe jos. Aveam senzaţia că am intrat într-o cutie capitonată. În mijlocul camerei, într-un bazin plin cu apă limpede şi rece, se bălăceau rădăcinile. Tînăra femeie închise uşa cu o grijă deosebită, fiind atentă să acopere fiecare interstiţiu cu frunze şi am remarcat că nu se zărea de sub tapetul vegetal nici măcar un deget de zidărie. Privindu-mă fără încetare, puse magnetofonul pe jos şi se jucă puţin cu butoanele acestuia... şi deodată zgomotul ţîşni! Zgomotul... Se auzeau dinţii macaralei muşcînd caroseriile, sfărîmînd portierele, crăpînd parbrizele. Şocurile se răspîndeau în cascadă, era o explozie de metal, mii de ţambale ţiuiau sub o ploaie de bile de oţel... Un bowling în care popicele erau clopote de catedrală... zgomotul îmi umfla urechile, pentru prima oară după atîţia ani. Am reuşit să mă smulg din propria hipnoză, pentru a mă arunca asupra magnetofonului, căruia i-am întrerupt contactul. Mi se părea deodată că sîntem pierduţi, brigada de sunet cu siguranţă urma să sosească dintr-un moment într-altul, trebuia să fugim, să alergăm peste dune sau să înotăm spre larg, înainte ca regulatoarele să dea alarma, să localizeze proveniența unui asemenea vacarm... Trebuia... Apoi am priceput că aud! AUZEAM...

Regulatoarele nu acţionaseră asupra timpanelor noastre... contrar a ceea ce crezusem, banda magnetică ne restituia cu fidelitate fiecare zgomot al şantierului, în toată realitatea lui, cu tot ceea ce avea acesta mai concret... Am ridicat privirea spre fata îngenuncheată, mut de uimire. Surîdea, şi mîna ei mîngîia covorul de frunze cărnoase, pe care apăsau genunchii noştri . „Shakaloa"... murmură, simplu. Shakaloa... Aşa trebuia să-i spun de acum înainte... Shakaloa, acesta era numele frunzelor... „iedera – care – mănîncă – zgomot", cum am aflat că se chema, la indienii de la marea de sare. Iedera ne înconjura ca o cohilie protectoare, pe care undele regulatoarelor mureau, nelăsînd să treacă nici un sunet în afară, creînd o enclavă în care zgomotul putea să înflorească, să se împrăştie ca odinioară, să ne răsune în ţeste, în capete... Aproape că ne aflam într-o altă dimensiune, eram liberi...

Mi se părea că mi-au fost smulse dopurile de ceară din urechi, că m-am

vindecat, în sfîrşit, de o infirmitate. Banda se deruta pe magnetofon şi deja zgomotele nu mai erau doar zgomote, pentru că stîrneau mii de corespondenţe mentale şi fizice. Sunetele se găseau în gură, în vîrful degetelor... Am început să rid timpeşte, am plîns, am gesticulat, am dansat pe partitură gigantică. Fata şi-a smuls rochia şi, pe tocurile cromate, s-a îndreptat, goală, spre bazin, ghemuindu-se printre rădăcini. Apa îi lipea părul de pe sex şi-i auzeam dinţii clănţănind violent. M-am extirpat şi eu din hainele mele năclăite şi m-am dus să mă aşez în faţa ei, în apa îngheţată, care mă tăia literalmente în două, şi am atins-o doar pe genunchi... Sunetul părea că aleargă în cerc, înainte să explodeze deasupra capetelor noastre. Aş fi vrut, ca şi ea, să nu mai am păr, pentru a putea pătrunde mai bine .. Un tremur convulsiv mă zgîlţîia din cap pînă-n picioare şi ea a trebuit să mă prindă de umeri, ca să nu mă prăbuşesc.. Cînd s-a făcut iar linişte, m-a tîrît afară din bazin, afară din cameră, tocmai pe terasa însorită. Am rămas acolo pînă seara, incapabil să deschid ochii, sau să scot un sunet. Nici ea nu zicea nimic. . dar vorba înseamnă dispersie atunci cînd nu e strigăt. Cînd a apus soarele, am reuşit să îngenunchez, fără pic de greutate. Eram mai slab ca un copil şi ea a fost cea care a trebuit să mă facă să înghit o licoare cu gust înţepător, pentru a căpăta ceva puteri. Ziua trecuse ca un vis.

De cum am fost capabil să merg, ea m-a condus peste dune, murmurînd simplu: „... mîine, la aceeaşi oră". Apoi s-a întors pe călcîie şi a dispărut.

Am rămas acolo cîteva minute, căltinîndu-mă, incapabil să leg două gînduri cît de cît coerente, înainte de a-mi da seama că din buzunar ieşea o foaie de hîrtie, o scrisoare împăturită în patru. Erau scrise doar cîteva cuvinte: „Masă sau ciocan şi erau indicate cu grijă cîteva dimensiuni, precum şi greutatea cerută pentru sculă. Cu orice simţ critic anihilat, am petrecut o parte din noapte prin fierăriile din supermagazine, căutînd un baros care să corespundă caracteristicilor indicate. Am eşuat în sfîrşit în faţa vitrinei unei prăvălioare indiene, care oferea poftelor turiştilor prada unui jaf recent, dintr-o necropolă oarecare...

Deodată, am avut impresia că umerii-mi sînt ştichuiţi de o curea de piele tare. Pe jumătate prizonier într-un gang de nisip întărit, o masă primitivă se amesteca printre obiectele sacre. Scula era puţin mai mare decît un ciocan ordinar, dar din ea se degaja o impresie de forţă neobişnuită. Era făcut dintr-o singură bucată de metal aurit, deosebit de greu şi avînd o duritate prin care să facă faţă oricărei încercări. Poansonul trebuia să scrîşnească pe suprafaţa lui fără să-l poată ştirbi şi fără a-i scrijeli cea mai mică urmă. Mînerul fusese modelat după palma mîinii, pentru a-i asigura o priză solidă, iar capătul, stilizat, ţinea loc atît de piolet, cît şi de secure. O singură lovitură trebuia să despice o uşa pe toată lungimea ei, sau să sfărîme obrazul de aramă al unui gong...

Fericit că-i arăt atîta interes, vînzătorul se lansa în lungi explicaţii, din care reieşea că scula era, înainte de orice, un baros de sacrificare, servind la pulverizarea craniilor victimelor – oameni sau animale – oferite holocaustului. Nu-l ascultam nicicum, pentru mine conta doar formidabila putere sonoră pe care trebuia să o aibă un asemenea instrument. Fără să mai stau pe gînduri, am plătit preţul cerut şi mi-am luat marfa. Cu ocazia asta, am băgat de seamă cît de mult îmi solicita scula asta muşchii, cît de mult părea ca nu e decît o prelungire a braţului meu, obligîndu-mă să depun un efort muscular puţin obişnuit, conferindu-mi brusc un aplomb, o soliditate pe care nu le-am mai avut niciodată şi nicăieri. Pîntecul, umerii, pectoralii păreau că mi-au fost turnaţi dintr-o bucată într-un metal asemănător celui pe care-l ţineam în mîini.

A doua zi dimineaţă mă găseam în aceeaşi stare de spirit ca cea a unui bolnav incurabil, care întrezăreşte licoarea miraculoasă. Simţeam că îmi recapăt, încetul cu încetul, toate facultăţile şi, mînuind ciocanul cumpărat în ajun, m-am surprins deodată în plină erecţie.

OFF... pentru prima oară, după atîţia ani, fusesem OFF.

Nu m-am mai putut duce la discotecă, aş fi fost incapabil să afişez un comportament coerent. Am plecat foarte devreme, avînd grijă să nu fiu văzut şi m-am îndreptat spre cimitirul de maşini. Am reuşit să descopăr o limuzină cu scaune acceptabile şi m-am strecurat pe bancheta din spate ca să dorm. Eram încă sub influenţa experienţei din ajun şi cel mai mic efort, cel mai mic gînd erau suficiente pentru a mă epuiza. Am hotărît să dorm pînă la prînz şi m-am scufundat în cea mai perfectă inconştienţă.

Atunci cînd, alunecînd de pe banchetă, m-am trezit, am constatat că noaptea coborîse de ceva timp... Somnul mă moleşise şi, timp de o secundă am rămas în picioare în mijlocul caroseriilor, oscilînd, stupid. Toate hainele mele erau năclăite de sudoare rece, am dormit toată ziua într-o carcasă metalică expusă în plin soare, năduşind ca un bou. A trebuit să lupt împotriva greţei, care simţeam că urcă în mine, o scîrbă uşoară îmi răscolea intestinele şi tîmplele... probabil, un început de insolaţie. M-am descotorosit de cămaşă şi de pantaloni, le-am îndesat sub resturile banchetei şi m-am lansat într-o cursă nebunească, traversînd plaja în diagonală, pentru întîlnirea cu valurile. Curentul rece era mai îngheţat decît mi-aş fi putut imagina vreodată şi am crezut, un moment, că urma să cad străfulgerat, răpus prin sufocare. Complet gol, am luat calea dunelor, al căror nisip părea că se întărise datorită vîntului nocturn, scrîşnind ca sticla sub călcîie. Casa era deschisă, scufundată în întuneric, tot aşa de goală. Mi-a trebuit ceva timp pentru a o găsi pe tînăra femeie, era jos, în rotonda tapiţată cu iederă, în clopotul de verdeaţă, îngenuncheată, nemişcată pe marginea bazinului. Pîntecul şi pieptul abia trădau o respiraţie lentă şi am avut impresia că inima ei vibra tot atît de puţin ca o piatră aruncată de către mare, pe ţărm. Faţă de ea, nuditatea n-avea nimic armonios, dimpotrivă, perii lipiţi, de pe burtă şi pubis, îmi dădeau un aer de „băi – duşuri" de duminică dimineaţă pe care-l găseam grotesc. Am făcut efortul de a alunga gîndul ăsta şi m-am dus să îngenunchez alături de ea, cu palmele lipite de covorul elastic de frunze. Ea se mişcă puţin pentru a ajunge la butonul magnetofonului.

Am aşteptat încordat, cu gura căscată, ca şi cum sunetul ar fi urmat să-mi ţîşnească din gîtlej şi să-mi lovească fundul stomacului, pironindu-mă în mijlocul frunzelor.

Şocul a fost mai puţin violent ca prima oară, dar nu mi-am dat seama de asta imediat. Fiecare notă părea să intre prin nări, pentru a exploda apoi între ochi. Am pîndit avid momentul în care sunetul mi-ar fi dizlocat vertebrele, făcînd să-mi sară articulaţiile din loc dar momentul acela n-a venit. Femeia se întinsese pe jos, cu braţele depărtate, cu picioarele desfăcute; părea că ea captează vibraţiile cu fiecare părticică a corpului. Pielea de pe pîntec vibra ca aceea a unei tobe – şi frisoane imperceptibile alergau de-a lungul coapselor.

Am întins mîna, i-am atins genunchiul, dar ea s-a retras .. totuşi, fără violenţă. Faţa ei era calmă, destinsă, ca cea a unuia care se relaxează. M-am lungit peste ea, întregul ei trup era de o duritate extraordinară. Am înţeles deodată că ea nu se afla în aceaşi stare de exaltare ca mine... Faţă de zgomot simţurile noastre nu reacţionau la unison, nu eram acordaţi... Se răsuci într-o rînă, scăpîndu-mi, şi se tîrî pe burtă

la marginea bazinului, bălăcindu-şi vîrfurile degetelor în apă...

În pofida dorinţei mele, ea a refuzat să se lase posedată. Şi la fel s-a întîmplat şi-n zilele care au urmat.

Trebuie să mărturisesc că acele cure de sunet, chiar dacă mi-au fost necesare ca un drog, mă lăsau, de fiecare dată, din ce în ce mai nesatisfăcut; şi, curînd, am fost foarte departe de delirul sonor pe care mi-l imaginasem în trecut. Cauza acestei stări de lucruri consta în sunetul însuşi. Nu foloseam decît zgomot pasiv, un sunet artificial, înregistrat pe bandă magnetică – şi asta ne punea într-o poziţie analogă aceluia care între un film erotic şi adevăratele practici erotice, e constrins să se mulţumească doar cu filmul. Plăcerea, la început fizică, regresa spre stadiul intelectual. Ar fi fost nevoie de un zgomot real, un zgomot activ, un zgomot care să mobilizeze întregul aparat fizic. I-am vorbit despre toate acestea tovarăşei mele, dar ea a surîs, fără să-mi răspundă; acum eram acordaţi, nici o exaltare nu mai punea stăpînire pe mine cînd se sustrăgea trepidaţiei unui ciocan pneumatic. Nu mai aveam nevoie de aşa ceva, decît ca de o satisfacţie elementară, asemănătoare băuturii sau hranei – şi o luam fără să-mi fie sete, nici foame. Shakaloa – din moment ce aşa mă văd nevoit să-i spun, pentru că nu i-am aflat niciodată numele – Shakaloa, spuneam, părea să considere audiţiile clandestine ca un joc pregătitor, destinat dezvoltării altuia, misterios. Ea îşi cultiva insatisfacţia, ca o mîngîiere neterminată, ca o aşteptare plină de savoare.

Am învăţat repede să o urmez pe calea aceasta... ne pregăteam pentru o operă măreaţă într-un fel, pe care n-o puteam încă percepe, dar care, dinainte, îmi părea formidabil.

Cînd i-am vorbit într-o zi despre ciocan, faţa ei s-a luminat, fără să pot înţelege de ce, şi ea, care evita întotdeauna cu scrupulozitate să mă atingă, ajunse pînă acolo încît să-mi pună mîna pe genunchi.

La discotecă, munca mea se derula acum fără piedici şi am constatat cu plăcere că repulsia mea faţă de lumea de moleşiţi care mă înconjura, chiar dacă n-a scăzut, devenea în prezent controlabilă.

Vremea a trecut; apoi, într-o bună zi, spre sfîrşitul vacanţei şcolare, Shakaloa m-a făcut – deodată – să aflu că urma să plecăm a doua zi la proprietatea ei... N-am făcut nazuri, dar interesul meu s-a trezit abia cînd m-a rugat să iau cu mine şi ciocanul.

Am plecat.

Călătoria a fost lungă, căldura era teribilă, chiar dacă vara se apropia de sfîrşit. Am dormit; cînd m-am trezit, maşina înainta încet. În locul acela ierburile galbene crescuseră pînă la înălţimea farurilor şi doar capota şi acoperişul păreau că mai navighează prin mijlocul mării vegetale. Cîmpia era imensă, punctată ici şi colo de posturi de control. Tînăra femeie făcu un gest cu mîna şi am înţeles că am ajuns la proprietate. Proprietatea...

Vîrful colinei era tăiat de un fel de boschet lung şi înalt... Întîi am crezut că e vorba de un pîlc de tufişuri hipertrofiate, dar mi-am dat imediat seama că înălţimea ansamblului avea aproximativ zece metri. În mijlocul cîmpiei, colina, acoperită de hăţişul compact şi perfect rectangular, mă făcea inevitabil să mă gîndesc la craniul unui bădăran naufragiat...

Frunzele albastre contrastau ciudat cu galbenul stralucitor al ţinutului înconjurător şi mi-am dat seama că boschetul, tuns cu sfoara – era compus în întregime din iederă albastră...din „iederă-mîncătoare-de-zgomot"... Am lăsat maşina la poalele colinei, în spatele nostru, brazda lungă, deschisă prin mijlocul ierburilor, începea să se închidă şi am avut, un moment, impresia că sînt pierdut pe o insulă pustie... Iedera se cocoţa pe o plasă metalică foarte deasă, asemănătoare fileului de tenis şi care compunea un fel de cuşcă lungă, fără nici o deschidere, cu excepţia uşii de intrare. Aceasta era un veritabil culoar de verdeaţă, lung de o sută de metri şi larg de douăzeci. Lumina zilei nu pătrundea înăuntru, în lipsa oricărui interstiţiu şi fără fluorescenţa naturală a frunzelor, ar fi domnit acolo cea mai profundă obscuritate. Ca şi casa dintre dune, peretele interior al intrării era în întregime tapiţat cu iederă şi, după ce batantul s-a închis, a devenit tot atît de greu de deosebit de zid. Am rămas tăcut printre frunzele care-mi urcau pînă la glezne, în pragul unei uşoare angoase... Deşi toată zumzăiala mi s-a şters din auz, tîmplele îmi păreau în sfîrşit eliberate de compresia intolerabilă a regulatoarelor.

Din loc în loc, cuvertura de iederă contura obiecte impozante şi indefinibile, mascîndu-le în întregime, ca pe nişte uriaşi culcaţi, uitaţi de lume. Am vrut să fac un pas în direcţia unei asemenea cocoaşe, dar mîna tinerei femei mi s-a pus pe umăr, îndemnîndu-mă să înaintez..

Auzeam planta de sub picioarele mele scrîşnind strident.

Simţeam chiar o oarecare vibraţie a aerului... Auzul mi se trezea, aş fi putut chiar stabili nişte distincţii între miile de feluri de linişte. Aici, chiar şi liniştea trăia, nu mai era absenţa zgomotului, moarte sunetului..., era ceva viu... Casa ocupa capătul culoarului, albă şi ovoidală, era – şi ea – lipsită de ferestre şi împopoţonată cu protuberanţe ciudate, semănînd astfel cu o cochilie turtită de melc, sau cu o ureche... Ca în toate oraşele moderne, uşa de acces a fost înlocuită cu o diafragmă enormă de oţel, la care se ajungea păşind pe un plan foarte înclinat. O dată pragul trecut, se ajungea într-un culoar strîmt, dar înalt, complet gol, ce se bifurca brusc după douăzeci de metri...Totul era construit dintr-un ciment grosolan, zgrunţuros, fără mochetă, fără pic de ornament. Am fi putut crede că evoluam în cochilia unei fosile eşuate. Mergeam în linişte şi zgomotul paşilor se ridica, alerga înaintea noastră, luînd cu rapiditate

proporţii grandioase. Curînd mi-am dat seama că cel mai mic zgomot era imediat decuplat, ca în interiorul unei imense cutii de rezonanţă... Fiecare porţiune de culoar se sfîrşea într-un viraj din ce în ce mai strîns – şi am dedus că ne apropiam de centru. Ca şi la exterior, pereţii culoarelor se arcuiau sau se deformau conform unor protuberanţe curioase... Lobul... Anthelix... Helix... Tragus... Am zîmbit, casa reproducea exact conductul exterior al urechii, cu mendrele sale concentrice. Urma să ajungem la timpan...

Efectiv sătui de cursa asta în cerc, am pătruns subit într-o sală rotundă – şi ea la fel de goală – ocupată în centru de un bazin, sau mai curînd, o piscină cioplită în semicerc, dar lipsită de apă; m-am împleticit. În acel loc întunericul era aproape total şi ghiceam mai degrabă decît vedeam mişcările tovarăşei mele. După foşnetul ţesăturii, am înţeles că se dezbrăca; am făcut la fel, devenise într-un fel un ritual necesar. Am strigat-o, dar nu mi-a răspuns. Negrul mă apăsa puţin şi-mi era teamă că un pas greşit m-ar fi aruncat pe fundul bazinului. Eram frînt, m-am întins pe spate în curba unei protuberanţe de ciment şi am închis ochii. Am adormit imediat.

O stridenţă curioasă, metalică, m-a smuls din braţele somnului. Chircit în conul de umbră format în centrul casei, am auzit zgomotul ce apărea din exterior, alergînd apoi de-a lungul coridoarelor pentru a exploda, liberat brusc, deasupra bazinului. Dacă ar fi fost apă în bazin, cred că s-ar fi pliat imediat, încreţindu-se mărunt sub şoc. M-am ridicat şi am bîjbîit pe culoare, tatonînd şi, pe măsură ce mă apropiam de ieşire, zgomotul uniform se despuia de orice rezonanţă. M-am oprit în partea decupată a diafragmei. Tînăra femeie era în mijlocul grădinii, îngenuncheată, cu o seceră în mînă. Cu o mişcare regulată a braţului, tăia frunzele albastre ce acopereau protuberanţele pe care le remarcasem deunăzi. Iedera se împrăştia şi fiecare muşcătură a lamei dădea naştere unui sunet strident, analog celui care mă trezise. Atunci mi-am dat seama că ea „dezierba" ceva anume... o masă sumbră, întunecată, cu contururi puternice, ceva inamovibil, pe care vegetaţia grădinii îl acoperise. Am coborît repede planul înclinat şi m-am înhămat la treabă, smulgînd cu unghiile ramificaţiile nervurilor care se ţesuseră ca o plasă strînsă în jurul obiectului...

Shakaloa lovea rădăcinile cu un fel de frenezie şi am văzut că întregul său corp era acoperit de o peliculă fină de sudoare. Părea să aibă febră, iar ochii-i străluceau de o lumină nouă. Îşi pierduse răceala minerală, redevenind chiar suplă, redevenind chiar femeie pentru vreo ocazie misterioasă... Ceva se petrecea acolo... Chiar culoarea pielii sale se schimbase şi am remarcat o reţea de zgîrieturi lăsate de rădăcini pe antebraţ. După o ultimă lovitură de lamă, căzu o poală întreagă de frunze şi am văzut apărînd nicovala. Era formidabilă, o rocă înfiptă adînc în pămînt cu rădăcini de bronz n-ar fi fost mai solidă. Era o fiară enormă, un animal enorm al preistoriei fosilizate, congelate, de neştirbit. Mi-am plimbat mîinile peste unghiurile ascuţite, aproape tăioase. Nu era nevoie decît să apeşi uşor pentru ca pielea să-ţi crape.

Nu mai era doar o grădină, era un sanctuar al durităţii... Sanctuarul palpabilului, al adevărului, al vieţii... În orele care au urmat, am mai dezgropat încă cinci astfel de nicovale, mult mai mici, chircite ca nişte cîini de pază gata să-şi sfîşie adversarul. Shakaloa, în sfîrşit, s-a ridicat; se clătina, gîfîind, cu buzele umede, iar de la subţiori se scurgeau firişoare lungi de sudoare de-a lungul coastelor şi coapselor. Şi-a şters mîinile jilave de cîteva frunze şi-apoi m-a privit... Abia atunci am ştiut de ce ne aflam acolo.

„Acum!" zise.

Am început să alerg spre casă, alunecînd, cu picioarele goale. Nu mai simţeam răcorea culoarelor nu mai conta nimic. Ajuns în sala mare, m-am aruncat peste pachete şi am extirpat cu febrilitate ciocanul cumpărat din prăvălioara indiană. În momentul în care voiam să mă întorc, am văzut în mijlocul bazinului o nicovală de ciment, evocînd irezistibil imaginea unui altar. De îndată ce am ajuns în grădină, am lovit masa de bronz şi atunci sunetul...

Cum să spun... ? Eu devenisem o lume întreagă...

Devenisem pastă, cu diverse amestecuri, cerneală unsuroasă de prospecte, o pereche de sîni de hîrtie cretată şi, roşie, o gură ce suge un ruj sau o sticlă, totul topit într-un decoct de borderouri, cu cifrele ca nişte vertebre de saurieni, sau ca blestemul unei rugăciuni chinezeşti care nu se termină niciodată... Eram o lume, gri, pufoasă, ca interiorul unei piei dintr-o blănărie, pusă într-o vitrină aflată în clar-obscur, plină de acel parfum latent care te apucă de pubis şi-ţi dă pofte de gheaţă, într-o cabină de toaletă subterană, fără oglinzi. M-am aşezat şi am încercat să mă hipnotizez cu fraza aceasta pentru a potoli puhoiul de imagini care păreau să-mi izvorască din cap şi care curgeau de-a lungul firelor de păr, picătură cu picătură de creier asudat. Mă simţeam înglobat în toate, privirea putea disocia, descompunînd, redînd viaţă, redînd individualitate

Fosilele se eliberau din ambra devenită vîscoasă, revenite la starea de clipocit, mergeau cu labele îndoite ca nişte scribi care au avut de copiat teme interminabile de un milion de ani, iar ochii lor au redevenit nişte bile negre dezgustătoare, care semănau perfect cu biluţele acelor de pălărie... Eu le dăruiam viaţa mea, ele mă beau şi cu fiecare secundă deveneam şi mai insensibil, nimic nu mai putea trezi în mine nici cea mai mică crispare, nici două unghii de femeie care-mi găuresc urechea, nici o chiuretă stomatologica ascuţită scobindu-mi vintrele...

Mai eram încă treaz, dar era ca şi cum ochii mi-ar fi fost acoperiţi cu un fel de sidef pur şi satinat, ca cel ce tiveşte cochiliile, ca şi cum aş fi avut două perle în orbite, iar pleoapele şi genele clipeau aşa cum pulsează carnea unei stridii. Nici măcar o pişcătură de lămîie nu mi-ar fi putut face moleşeala mai confortabilă... Acum, dinţii mei erau asemenea unor pietre reci îngheţîndu-mi gingiile, aş fi vrut să am canini de cretă ca să muşc ardezii într-un scrîşnet de reînceput de şcoală, să-mi simt molarii sfărîmîndu-se asemenea unui bloc de calcar pe o tablă de ţintar, aş fi vrut să fiu friabil, fragil, perisabil... Perisabil e cuvîntul potrivit, o grămadă de carne care moare în jurul propriului nucleu, care se surpă într-o jilăveală intimă de coapsa îmbătrînită ce aburește pielea neagră a unei perne. Să fiu în acel stadiu al lichefierli în care încheieturile slăbesc, în lipsa rotulelor, în lipsa tuturor celor care mă cantonează într-un sens obligatoriu, să-mi părăsesc armăturile, să-mi golesc balamalele, să mă scurg, să stagnez cu bucuria puerilă a albuminei demente...

Shakaloa ţipa. A încălecat nicovala ca pe un cal de fier, cu picioarele exagerat de depărtate, dureroase. Capetele coastelor lăsau striuri roşiatice pe pielea-i lucioasă. Mi-am îndreptat şalele, am încordat umerii şi am izbit cu ciocanul în baza blocului. Am avut impresia că minerul va crăpa în mîinile mele, mi se părea că toată masa de fier vibra...

Sus, Shakaloa tremura ca o babă, dinţi-i clănţăneau violent, teribil, iar sînii îi păreau două pachete de gelatină puse pe o farfurie ce se zgîlţîie. Se frînse în două – în timp ce eu izbeam a doua oară – şi capul ei se lovi de suprafaţa nicovalei. Acum zgomotul era înfiorător, prizonier în tunelul de frunze albastre – nu se putea ridica. Celelalte nicovale au pornit să răspundă ca tot atîtea diapazoane. Shakaloa încercă să se ridice, pe frunte avea o vînătaie urîtă şi un pic de sînge îi îmbrobonea sprîncenele. Întoarse capul, îmi surîse, dispusă. Cuvinte fără şir se îmbulzeau pe buzele sale. Am lovit din toate puterile şi de data aceasta tînăra femeie se culcă pe spate, lăsîndu-şi braţele şi picioarele să atîrne, legănîndu-le, iar pe bărbie şi gît se scurgea salivă... Deschise gura şi am înţeles că mă chema... N-avea decît! Venele-mi erau umflate de o bucurie formidabilă. Şi brusc, ciocanul explodă... Am simţit mînerul pulverizîndu-se între degete, aşchiile mi-au şfichiuit umerii şi picioarele, ricoşînd în jurul meu. Sîngele mi-a năclăit palmele... Am rămas încremenit, stupid, în timp ce ultima vibraţie murea încet...

Şi deodată n-a mai fost decît liniştea, o linişte îngrozitoare, covîrşitoare... N-a mai rămas nimic

din ciocan, nimic altceva decît cîteva aşchii ciudat de asemănătoare, ca şi cum unda sonoră ar fi disociat obiectul în elemente primare. Probabil ca aşa s-a întîmplat şi în rest. Un fel de toropeală nesănătoasă, o abrutizare subită, care încetinea fiecare din gesturile mele. Shakaloa s-a ridicat de pe nicovală, dezmeticită, cu coapsele strînse şi – mi s-a părut – ostilă. Am alergat spre o altă nicovală şi am încercat să o ridic în ideea de a o izbi de cea dintîi, mult mai mare, dar avea o greutate excesivă, n-am putut s-o urnesc din loc nici măcar un milimetru.

Ceea ce a urmat s-a petrecut într-un fel de piclă comatoasă, care ştergea orice impresie de realitate a lucrurilor din jur. Nici în casă şi nici în maşină nu exista nici un obiect care ar fi putut ţine loc de ciocan. Am rămas locului pînă cînd tînăra femeie şi-a regăsit în întregime rigiditatea, n-am mai putut îndura dispreţul pe care cred că l-am citit în ochii ei şi am ieşit din grădină cu haimele în mînă, rugînd-o să aştepte... Era grotesc. Afară, căldura mi s-a părut îngrozitoare, dar m-a ajutat să-mi adun minţile. M-am îmbrăcat în grabă, am sărit în maşină şi am demarat în trombă, fugărind ca un nebun prin marea de ierburi galbene.

Soarele era sus, în mijlocul cerului, dar eu nu reuşeam să-mi dau seama cît e ceasul. Sîngele de pe mîini păclăia volanul şi-mi trecu prin minte, deodată, că dacă m-ar fi arestat, aş fi avut aerul unui nebun sau al unui ucigaş. Nu ştiam prea bine încotro mergeam. Numai nevoia de a găsi un alt ciocan mă împingea înainte. Am ieşit, în sfîrşit, din cîmpia ierboasă şi am descoperit un drum de ţară ce părea să ducă spre un sat. Era foarte cald şi străzile tîrguşorului erau pustii cînd am ajuns. Bineînţeles că nu exista nici un fel de potcovar şi, de altfel, starea de exaltare indescriptibilă în care mă găseam, ţinuta mea total răvăşită şi sîngele care-mi mînjea braţele m-ar fi împiedicat să mă arăt în lume. Am străbătut la pas în lung şi-n lat străzile, incapabil să mă decid ce atitudine să adopt. Brusc, mi-am dat seama că nu aveam nici bani. Toate acestea erau stupide şi tragice... Am părăsit satul şi, la intersecţie, m-am trezit în faţa cimitirului. Era un cimitir curat şi îngrijit, cu peluză verde şi plin de cruci mici şi albe, fără ornamente. Probabil un cimitir militar... Pe un mausoleu trona o statuie mare de bronz, un om gol, mi se pare. Un gladiator sau un luptător, cu braţul ridicat, pumnul strîns sfidător... Da, trebuie să fi fost un cimitir militar...

Braţul acela mă hipnotiza. Am oprit maşina, am cotrobăit în cutia cu scule şi am scos de acolo un fierăstrău scurt, pentru metale. Locul era pustiu şi părea nepăzit; am traversat gazonul în goană şi m-am cocoţat pe statuie. Fierăstrăul a muşcat metalul lîngă umăr. M-am pus pe treabă, sudoarea-mi curgea pe tîmple. Odată tăiat, braţul ar fi adus de minune cu un ciocan, n-aveam în cap decît o idee: să regăsesc cît mai curînd grădina cu nicovale...

Patul puştii m-a lovit între umeri şi m-a aruncat la pămînt, pe jumătate leşinat, am vrut să mă ridic, dar o lovitură de gheaţă în şale m-a trîntit înapoi în iarbă şi abia atunci i-am văzut pe şerif şi pe adjunctul său.

Ce a urmat a fost destul de penibil, trebuie să recunosc. Interogatoriile m-au făcut să pierd orice noţiune a timpului. Nu mai trăiam decît cu frica loviturii următoare, scatoalcelor sau şuturilor imprevizibile, ce ţîşneau din obscuritatea sălii haosului de întrebări şi răspunsuri. Am crezut că anumite grupări locale cereu linşarea mea grabnică. Statuia era opera unui artist din regiune, mausoleul – al unui erou de război băştinaş. Se vorbea despre profanare, de anarhie, de vandalism, de jaf de morminte. Dacă protestam, dacă ţipam, gardianul răsucea butonul regulatorului plasat în celula mea şi orice zgomot era imediat şi total cenzurat. Era îngrozitor, din gură nu-mi mai ieşea nici un sunet, devenisem surd şi mut totodată, şi treaba asta dura, uneori, zile întregi.

Cu siguranţă că aş fi înnebunit, dacă nu m-ar fi eliberat, în sfîrşit. Afacerea s-a terminat cu o amendă foarte mare, mulţumită intervenţiei academiei de muzică. S-a vorbit de surmenaj, de conduită bizară, de depresiune nervoasă...

N-am mai găsit maşina, mi s-a spus c-a venit cineva să o ia. A trebuit să urc colina pe jos, era destul de frig şi, la orizont, se tîrau nori negri şi grei. Cîmpia cea galbenă devenise roşie şi vîntul uscat îmi lipea cămaşa de umeri... Sus, în vîrful colinei, frunzele galbene zburau în rafale, lăsînd grilajul grădinii şi rămurişul goale. M-am apropiat de grilaj – de care mi-am sprijinit fruntea... Înăuntru, nicovalele, ce începuseră să ruginească după primele ploi, se odihneau, inerte. Totul era pustiu, era toamnă...

***

A trebuit să plec imediat, procesul pe care l-am avut a lăsat o impresie destul de proastă la discotecă şi am înţeles că încercau cu orice preţ să mă îndepărteze. M-am trezit undeva, la marginea lumii, acolo unde căldura este atît de mare, încît bruma de dansatori ce bîntuiau barurile şi ringurile păreau atinşi iremediabil de boala somnului.

Am rupt contractul. Cînd am revenit, era

aproape toamnă...

Casa dintre dune era goală, şi totuşi nimic nu era schimbat. Am închiriat o maşină. A fost uşor să găsesc drumul spre colină, n-a trecut o zi în toţi aceşti ani fără să visez momentul acest. M-am oprit la marginea cîmpiei şi am traversat brazdele pe jos.

Automobilul aceleiaşi Shakaloa aştepta picioarele colinei, alături de un Break mare, metalizat. M-am aşezat la pîndă...

În dimineaţa celei de-a doua zile, bărbatul a ieşit, era tînăr, şi avea un corp puternic, de atlet... Închisoarea şi coloniile m-au fleşcăit, chelisem, mă îngrăşasem...

Break-ul se îndepărta, trăgînd o dîră lungă în cîmpie.

Ca întotdeauna în astfel de locuri, vremea s-a stricat repede, a doua zi vîntul a smuls deja primele frunze albastre. Ca să întîrzie în asemenea măsură, înseamnă că EA trebuie să fi fost deosebit de satisfăcută. În lumina apusului de soare, umbrele regulatoarelor se cocoşau pe colină. Am urcat. În grădină, nicovalele păreau şi mai strălucitoare, ca sub efectul unei ciocăneli repetate. Frunzele se îngrămădeau pe jos şi pereţii deveneau, cu fiecare minut, mai mici. Curînd, grilajul urma să rămînă gol...

M-am îndreptat spre casă. Shakaloa era acolo, întoarsă cu spatele, grăbindu-se să închidă diafragma de acces...

Am scos ciocanul din buzunar şi am lovit-o. O! nu prea tare, doar atît cît să o ameţesc, apoi am tîrît-o de-a lungul culoarelor pînă în sala circulară din centru, în inima edificiului. Am coborît cu ea în bazin şi am dezbrăcat-o, ca pe vremuri... După aceea, am scos cătuşele, lanţul, am legat-o de nicovala centrală, foarte strîns. Fără speranţă Ea a deschis ochii, privindu-mă încremenită. Am ieşit din bazin, vîntul începuse să bată de-a lungul culoarelor şi sub bolta sălii explodă deodată un muget lung de furtună. În urma lui sosiră frunzele albastre, întîi una cîte una, apoi în turmă. Îmi biciuiau gleznele, gonind peste dale înspre bazin. Shakaloa urla, şi totuşi, din cauza vîntului, nu puteam înţelege sensul vorbelor sale. Frunzele au acoperit-o încetul cu încetul, ca nişte bulgări de ţărînă... Am închis ochii şi, cînd am privit din nou bazinul se umpluse, aşa că am început să alerg pe culoare, izbindu-mă de pereţi, ţopăind ca o minge. Am patinat pe planul înclinat, şi cred că mi-am lovit ţeasta de una din nicovale... Mi se părea deodată că un urlet lung îmi sfredelea timpanele... un urlet de moarte. Am adunat frunze albastre şi mi le-am îndesat în urechi...

Liniştea... O! liniştea...

Traducere de Mara POPA

Important!

Pentru orice informaţii privind organizarea PLOCON '93 şi concursul „Quo Vadis?"

Telefonaţi urgent la:
097/124210 – Dan Tărăcilă